

Türkiye Cumhuriyeti
Sürdürülebilir Orman Yönetimi Ürün ve Hizmetleri Sertifikasyon Derneği (SOYDER) Orman
Sertifikasyonunun Onaylanması Programı (PEFC-TR)

29.05.2025

Türkiye Cumhuriyeti Sürdürülebilir Orman Yönetimi PEFC Ulusal Standardı (PEFC-TR)

Belge adı: Türkiye Cumhuriyeti Sürdürülebilir Orman Yönetimi PEFC Ulusal Standardı

Belge başlığı: PEFC-TR 01:2023

Tarafından onaylanmıştır: Türkiye SOY Konseyi Meclisi

Bir sonraki periyodik gözden geçirme tarihi: 01.02.2030

Yürürlüğe giriş tarihi: 01.02.2025

Bu standardın sahibi: Sürdürülebilir Orman Yönetimi, Orman Ürünleri ve Hizmetleri Belgelendirme
Derneği (SOYDER)'dir,

Adres Beştepe Mah. 32. Cadde Moment Beştepe Plaza Dışkapı No:1 İçkapı No:2 Yenimahalle /
ANKARA

E-mail: info@pefcturkiye.org ,

Telefon numarası: +90 501 156 15 91

Bu standardın resmi versiyonu Türkçe dilindedir. Sürümler arasında herhangi bir tutarsızlık olması durumunda, standardın PEFC Konseyi tarafından onaylanan İngilizce sürümü referans alınır.

Giriş

Bu ulusal standart, Sürdürülebilir Orman Yönetimi (SOY) için uluslararası standart olan PEFC ST 1003:2018 ile uyumludur. Bu belgenin içeriği, standart belirleme sürecine dahil olan çok sayıda paydaşın mutabakatı ile oluşturulmuştur.

Bu Standartın hazırlanmasının temeli, 1998 yılında Lizbon'da düzenlenen Avrupa Ormanlarının Korunmasına ilişkin Bakanlar Konferansında belirlenen sürdürülebilir orman yönetimi (SOY) için Pan-Avrupa kriterlerine ve göstergelerine dayanmaktadır.

Standart 7 bölüm, 18 tematik alan, 44 kriter ve 163 göstergeden oluşmaktadır. Bu standardın belirlenme süreci Ocak 2022'den Ekim 2023'e kadar devam etmiş ve 26-28 Şubat 2024 tarihlerinde Bolu Orman Bölge Müdürlüğü'nde gerçekleştirilen pilot çalışma ve çalışma sürecindeki geri bildirimler sonucunda bugünkü halini almıştır.

Orman yönetimi ile ilgili mevcut yasal çerçeve, av hayvanları, su, tarım arazileri, doğa ve çevre koruma, bitki koruma, güvenlik ve sağlık yönetmelikleri, Türkiye Mekansal Planı, Türkiye'de onaylanan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, UNFF, UNCCD, RAMSAR, CBD gibi uluslararası sözleşmeler ve Türkiye'de yasal olarak zorunlu olmayan ve PEFC FM Standardının bir parçası olan SOY için diğer gerekliliklere uyum Türkiye'de zorunludur.

Sürdürülebilir orman yönetimi ile ilgili gerekliliklerin tanımı bu standardın kriterlerinin bir parçasıdır. Mevzuat ile bağlantı hakkındaki bilgiler, kriter gerekliliklerinin Türkiye'de yürürlükte olan ilgili yasal çerçeve ile ilişkilendirilmesine yardımcı olur ve varsa kriterlerin içeriği ile ilgilidir. Göstergeler, kriter gerekliliklerinin orman sahibi/yöneticisi tarafından karşılanıp karşılanmadığının objektif ve ölçülebilir bir şekilde tahmin edilmesine hizmet eder. Doğrulama kaynakları, kriter ve göstergelerin gerekliliklerinin yerine getirilip getirilmediğini teyit eden belge ve diğer bilgi kaynaklarını ifade eder.

Bu Standartta açıklanan kriterler ve göstergeler ile diğer tüm gereklilikler, "Katılımcı Yaklaşım" ve çok paydaşlılık odağında, taraflar, paydaşlar, üyeler ve gözlemciler olarak çevrimiçi ve/veya yüz yüze toplantıların yönetimi ile katılımcı bir yaklaşımla gönüllülük esasına göre belirlenmiştir.

Bu standartta belirtilen kriter ve göstergeler ile tüm gerekliliklerin PEFC standart ve kuralları takip edilerek, Türkiye Ulusal Sürdürülebilir Orman Yönetimi (SOY) Kriter ve Gösterge Seti dikkate alınarak belirlenmesi, hem ulusal ihtiyaçlara cevap vermesi hem de uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesi açısından son derece önemli ve yerinde bir uygulama olarak gerçekleştirilmiştir.

Bu standardın içeriği Türkiye'de geçerlidir ve sadece Orman Kanunu'ndaki tanıma uygun ormanlar ve orman arazileri, Kadastro ve eşdeğerlerinde arazi kullanımı için ulusal sisteme ve/veya orman yönetim planlarına uygunluk ile ilgilidir.

Bu standart, uygun olduğu şekilde orman yönetim birimi düzeyinde uygulanabilir. Orman sahipleri, sertifikalı orman alanında sözleşmeli orman işletmecileri tarafından yürütülen faaliyetler de dahil olmak üzere orman yönetim standardına tam uyum sağlamaktan sorumludur.

Bu standart, PEFC ST 1003 Sürdürülebilir Orman Yönetimi- Gereklilikler ile birlikte tüm SOY sertifika sahipleri için uygulanacak genel zorunlu gereklilikleri özetlemektedir.

Sadece bu Standardın gerekliliklerine göre sertifikalı ormanlardan üretilen rnler "%100 PEFC sertifikalı" ibaresini kullanabilir. Bu iddia sadece akredite Belgelendirme Kuruluşu tarafından verilen geçerli PEFC sertifikasına sahip orman sahipleri tarafından kullanılmalıdır. Orman sahipleri "%100 PEFC sertifikalı" PEFC iddiasıyla orman ürünleri satarken, girdi malzemesi için uygun bilgileri güvence altına almak için aşağıdaki bilgiler müşterilere sağlanmalıdır:

- a) Tedarikçi tanımlama
- b) rn tanımlama
- c) rn miktarı
- d) Teslimat tarihine, teslimat dönemine veya hesap dönemine dayalı teslimat tanımlaması
- e) Teslimatın PEFC müşterisi olarak kuruluşun adı
- f) "%100 PEFC sertifikalı" iddiası, özellikle iddia edilen her bir ürün için dokümantasyon
- g) Tedarikçinin PEFC onaylı sertifikasının sertifika numarası

Bu Standardın oluşturulması sürecinde, Türkiye SOY Konseyi, Standart gerekliliklerinden etkilenen ve kilit konumda olan paydaşlar da dahil olmak üzere ilgili tüm paydaşları tanımış, tanımlamış ve örgütlenmemiş konumda olan dezavantajlı paydaşlarla iletişim kurmuştur.

Bu Ulusal Standartta aşağıdaki sözel formlar kullanılır:

- "shall" bir gerekliliği belirtir
- "shall" bir tavsiyeyi belirtir
- "may" bir izni belirtir
- "can" bir olasılığı veya bir kabiliyeti belirtir.

Tablo 1. Bölüm ve Tematik Alanlar Bölüm ve Tematik Alanlar

No.	Bölüm	Tematik Alan	Kriter Sayısı	Gösterge Sayısı
1.	Orman kaynaklarının korunması ve küresel karbon döngüsüne katkılarının uygun şekilde geliştirilmesi	Orman envanteri ve orman planlaması	2	11
		Orman kaynaklarının nicelik, nitelik ve yapı açısından korunması	2	11
		Karbon yutak ormanların kurulması, korunması ve geliştirilmesi	1	2
2.	Orman ekosisteminin sağlığının ve canlılığının korunması	Orman kaynaklarının izlenmesi	1	8
		Orman ekosistemlerinin sağlığının ve canlılığının korunmasına yönelik tedbirler	1	3
		Kısıtlamalar	4	14
3.	Orman üretim fonksiyonlarının korunması ve desteklenmesi (odun ve odun dışı orman ürünleri)	Orman ürünleri	1	8
		Ormancılık faaliyetleri ve orman altyapısı	1	5
4.	Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, iyileştirilmesi ve artırılması	Yüksek ekolojik öneme sahip ormanlar	2	11
		Doğayla uyumlu ormancılık uygulamaları	5	15
		Geleneksel yönetim sistemleri	5	11
5.	Ormanların koruma işlevlerinin (özellikle toprak ve su) sürdürülmesi ve geliştirilmesi	Ormanın koruyucu işlevler	2	13
6.	Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların sürdürülmesi	Ormanların sosyo-ekonomik işlevleri	2	9
		Mülkiyet ve geleneksel haklar	4	11
		Eğitimler ve bilgi geliştirme	2	5
		İş sağlığı ve güvenliği	2	8
		Mevzuata uygunluk	2	5
7.	Kuruluşla ilgili konular	İç prosedürler	5	13
		TOPLAM	44	163

Bölüm 1: Orman kaynaklarının korunması ve küresel karbon döngüsüne katkılarının uygun şekilde geliştirilmesi	
Tematik alan: Orman envanteri ve orman planlaması	
Kriter No.	1.1.
Kriter tanımı	Orman Yönetimi, orman kaynaklarının envanter verileri ışığında, ekonomik, ekolojik ve sosyal etkileri dikkate alınarak planlanması, yönetilmesi ve izlenmesi yaklaşımına dayanır. Mevcut planlama dönemi boyunca yönetim ve uygulamaların izlenmesi ve değerlendirilmesinden elde edilen sonuçlar 10 yıllık bir döneme uygulanır ve gelecekteki yönetimin hedeflerini belirlemek için planlama sürecinde kullanılır. Bu sonuçlar orman yönetiminin sosyal, çevresel ve ekonomik etkilerinin değerlendirilmesi için temel oluşturacak ve yeni planlama döngüsü için kullanılacaktır. Orman envanteri ve meşcere haritaları, mevcut meşcere yapısını ve bu meşcerede uygulanacak ormancılık uygulamalarını belirler ve bu işlemler yasal düzenlemelere uygun olarak yürütülür. Sürdürülebilir şekilde yönetilen orman alanlarının sınırları net bir şekilde tanımlanmış ve haritalandırılmıştır. Sertifikalı orman alanı miktarı, Orman Amenajman Planı ve Silvikültür Planı ile belirlenen orman bölge müdürlüğü alanına eşittir. 3 hektar ve üzerindeki sahipli alanlar özel orman sayılmakta olup, özel ormanlar için orman amenajman planı oluşturulur.
Mevzuat ile bağlantı	• 6831 Sayılı Orman Kanunu, • Orman Amenajman Planları (OAP), • 05.02.2008 tarih ve 26778 Sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği • Yıllık uygulama planlarının içeriğine ilişkin mevzuat, • Yönetim Planlarının ve doğanın korunmasına yönelik yıllık programın içeriğine ilişkin mevzuat, • OAP veya program geliştirilmeyen özel mülkiyetteki ormanların yönetim kriterleri ile özel ormanlar için usul ve esasların şekli ve yapısı için düzenlenmiş mevzuat,
Göstergeler	1. Orman yönetiminin amacı, kriter gereksinimleri ile uyumludur. OAP ve onun eşdeğerlerini içerisinde bulunduracaktır. 2. Düzenli orman envanteri yoluyla elde edilen verilerin miktar ve kalitesi, kriterlere uygun bilgi ve verileri sağlar ve ilgili yönetmeliğe göre orman amenajman planlaması için kullanılacaktır. 3. Meşcere haritalarında yer alan veriler, OAP ve kriterlerle uyumlu olarak bilgi ve belgeyi sağlayacaktır. 4. Yönetimin 10 yıllık izleme ve değerlendirme sonuçları her planlama döneminin başında değerlendirilecektir. 5. Önceki orman yönetiminin sosyal, çevresel ve ekonomik etkilerine ilişkin değerlendirme raporu yeni planlama döngüsünün başında sunulacaktır. 6. Orman kullanıcıları, özel orman sahipleri ve paydaşlarla görüşmeler ve anket çalışmaları yapılacaktır

Doğrulama kaynağı	- Orman Amenajman Planları (OAP), Orman Amenajman Programı veya özel ormanlar için usul ve esaslar - Ulusal Orman Envanter Verileri - Ormanlık İstatistikleri - Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) - Özel ormanlarda yürütülen faaliyetler hakkında tutulan kayıtlar
Minimum gereksinimler	

Bölüm 1: Orman kaynaklarının korunması ve küresel karbon döngüsüne katkılarının uygun şekilde geliştirilmesi	
Tematik alan: Orman envanteri ve orman planlaması	
Kriter No.	1.2.
Kriter tanımı	Amenajman planları, mevcut orman mevzuatı temelinde, mevcut mekânsal planlar, mevcut arazi kullanımı ve belirli bir alana ilişkin diğer ilgili belgeler dikkate alınarak ve orman kaynaklarının hacmi ve değeri ile mülkiyet yapısı ve bunların kullanım amacı ve yoğunluğu göz önünde bulundurularak hazırlanır. Orman yönetiminde, bilimsel araştırmaların uygulanabilir bulguları dikkate alınmaktadır. Orman amenajman planı, silvikültür planı veya genel amaçlar ve orman amenajman ilkeleri, orman amenajman tedbirleri ve bunların uygulanacağı yer hakkında bilgileri içeren muadillerinin bir özeti kısıtlı olmak üzere kamuya açıktır. Orman kullanıcısı/orman sahibi, hangi gizli bilgilerin veya doğal kaynakların hassas özelliklerine ilişkin bilgilerin özeti parçası olmayacağına ulusal mevzuata göre karar verir.
Mevzuat ile bağlantı	6831 Sayılı Orman Kanunu, 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu, 4342 Sayılı Mera Kanunu, 5403 Sayı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu; - Milli Parklar Yönetmeliği, - Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan Ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik (CITES), 05.02.2008 tarih ve 26778 Sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği, - Orman Amenajman Planları(OAP), - Silvikültür Planları(SP), - Yıllık uygulama planlarının içeriğine ilişkin yürürlükteki mevzuat - Orman Amenajman Yönetmeliği (OAY) veya program geliştirilmeyen özel mülkiyetteki ormanların yönetim kriterleri ile özel ormanlar için usul ve esasların şekli ve yapısı ile her kadaastro parseli için ayrı ayrı yürürlükteki mevzuat
Göstergeler	1. OAP ve SP'nin içeriği ve yıllık uygulama planları kriter şartına tabi tüm hususları içerecektir.

	2. Bu planlar kapsamında yapılan uygulamalar yıllık olarak özet halinde web sayfasında kamuoyuna açık olacak şekilde yayınlanacaktır. 3. Orman kaynaklarının kapasite ve hacmi ile mülkiyet yapısı için kadaströ belgeleri dikkate alınacaktır. 4. Yürürlükteki yerel, ulusal ve uluslararası mevzuata ek olarak, orman kaynakları mevcut arazi kullanımı ve resmi planlara uygun olarak koordinasyon içinde yönetilecektir. 5. Planların hazırlanmasında bilimsel araştırmaların sonuçları dikkate alınacaktır.
Doğrulama kaynağı	- Orman Amenajman Planları (OAP), Yıllık Program veya özel ormanlar için usul ve esaslar, - Silvikültür Planları (SP), - Bağımsız kuruluşlar (FSC, PEFC, Üniversiteler) tarafından gerçekleştirilen saha kontrolü, - Ormancılık İstatistikleri, - Orman Bilgi Sistemi (ORBIS), - Orman kullanıcıları, özel orman sahipleri ve paydaşlarla görüşmeler ve anket çalışmaları
Minimum Gereksinimler	

Bölüm 1: Orman kaynaklarının korunması ve küresel karbon döngüsüne katkılarının uygun şekilde geliştirilmesi	
Tematik alan: Orman kaynaklarının miktar, kalite ve yapı bakımından korunması	
Kriter No.	1.3.
Kriter tanımı	Orman Amenajman planları, silvikültür planları veya yerel bazda yürütülen projeler, ormanların ve orman arazilerinin korunmasının yanı sıra toprak ve suyun korunması da dahil olmak üzere ormanların ekonomik, ekolojik ve sosyo-kültürel değerlerinin iyileştirilmesini amaçlamaktadır. Hedeflere uygun araçlar kullanılarak ulaşılabacak ve doğanın korunmasına odaklanılacaktır. Terk edilmiş tarım arazilerinin ve diğer boş arazilerin orman arazisine dönüştürülmesi yoluyla orman alanlarının artırılması, ekonomik, uzun vadeli koruma ve sosyo-kültürel değerleri zenginleştirdiği durumlar da her zaman dikkate alınacaktır. Orman dönüşümü, dönüşümün haklı gerekçelere dayandığı durumlar dışında gerçekleşmeyecektir: - arazi kullanımı ve orman yönetimi için geçerli ulusal ve bölgesel politika ve mevzuatla uyumludur ve etkilenen paydaşlarla istişare de dahil olmak üzere bir hükümet veya diğer resmi makam tarafından yönetilen ulusal veya bölgesel arazi kullanım planlamasının bir sonucudur; ve - sertifikalı alan içindeki orman türünün küçük bir oranını (%5'ten fazla olmamak kaydıyla) içerir; ve - ekolojik açıdan önemli orman alanları, kültürel ve sosyal açıdan önemli alanlar veya diğer korunan alanlar üzerinde olumsuz etkilere sahip olmaması; ve - önemli ölçüde yüksek karbon stokuna sahip alanları yok etmez; ve

	e. uzun vadeli koruma, ekonomik ve sosyal faydalara katkıda bulunur. Ekolojik açıdan önemli orman dışı ekosistemlerin ağaçlandırılması, dönüşümün haklı gerekçelere dayandığı durumlar haricinde gerçekleşmeyecektir: a. arazi kullanımı ve orman yönetimi için geçerli ulusal ve bölgesel politika ve mevzuatla uyumludur ve bir hükümet veya diğer resmi makam tarafından yönetilen ulusal veya bölgesel arazi kullanım planlamasının bir sonucudur; ve b. dönüşümden etkilenen paydaşların şeffaf ve katılımcı istişare süreçleri yoluyla karar alma sürecine karar alma temelinde katkıda bulunma fırsatına sahip olması; ve c. tehdit altındaki (hassas, nadir veya tehlike altındaki) orman dışı ekosistemler, kültürel ve sosyal açıdan önemli alanlar, tehdit altındaki türlerin önemli yaşam alanları veya diğer korunan alanlar üzerinde olumsuz etkilere sahip değildir; ve d. bir kuruluş tarafından yönetilen ekolojik açıdan önemli orman dışı ekosistemin küçük bir bölümünü kapsar; ve e. önemli ölçüde yüksek karbon stokuna sahip alanları yok etmez; ve f. uzun vadeli koruma, ekonomik ve sosyal faydalara katkıda bulunur. Ciddi derecede bozuk ormanların orman plantasyonlarına dönüştürülmesi düşünüüyorsa, ekonomik, ekolojik, sosyal ve/veya kültürel değer katmalıdır. Bu tür bir değer katmanın ön koşulu, dönüşümün a. arazi kullanımı ve orman yönetimi için geçerli ulusal ve bölgesel politika ve mevzuatla uyumludur ve bir hükümet veya diğer resmi makam tarafından yönetilen ulusal veya bölgesel arazi kullanım planlamasının bir sonucudur; ve b. dönüşümden etkilenen paydaşların şeffaf ve katılımcı istişare süreçleri yoluyla karar alma sürecine karar alma temelinde katkıda bulunma fırsatına sahip olması; ve c. orman bitki örtüsünün uzun vadeli karbon tutma kapasitesi üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir; ve d. ekolojik açıdan önemli orman alanları, kültürel ve sosyal açıdan önemli alanlar veya diğer korunan alanlar üzerinde olumsuz etkilere sahip olmaması; ve e. ormanların toplum için koruyucu işlevlerini ve diğer düzenleyici veya destekleyici ekosistem hizmetlerini korur; ve f. ormanların rekreasyonel işlevi ve estetik değerleri ve diğer kültürel hizmetler de dahil olmak üzere ormanların sosyo-ekonomik işlevlerini korur; ve
--	---

	g. bozulmanın kasıtlı kötü orman yönetimi uygulamalarının bir sonucu olmadığını kanıtlayan bir arazi geçmişine sahip olması; ve h. alanın ne iyileştiğini ne de iyileşme sürecinde olduğunu gösteren inandırıcı kanıtlara dayanmaktadır.
Mevzuat ile bağlantı	• 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu, • 4342 Sayılı Mera Kanunu, • 5403 Sayı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu; • Milli Parklar Yönetmeliği, • Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan Ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik (CITES), • 05.02.2008 tarih ve 26778 Sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği, • Orman Amenajman Planları, • Silvikültür Planları, • Yıllık Programlar, • Ormancılık İstatistikleri, • Orman Bilgi Sistemi (ORBİS), • Koruma Planları, • Bağımsız kuruluş tarafından gerçekleştirilen saha kontrolü, • Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik
Göstergeler	1. Yönetim hedefleri ve bunların gerçekleştirilmesi için gerekli ölçüm ve kriterlere uyulacaktır. 2. Planlanan ve uygulanan silvikültürel ve gençleştirme faaliyetlerinin alana bağlı olarak en az %70 oranında başarılı olması şartı aranacaktır. Aksi takdirde nedenleri raporlanacaktır. 3. Orman ve ağaçlık alanların stabilitesi, periyodik artımı, alan ve hacmi bir önceki plan döneminden daha düşük olamaz. Aksi takdirde nedenleri raporlanacaktır. 4. Doğal ve yapay meşcerelerin mekânsal oranları takip edilecektir. 5. Orman arazisinin tarım veya tarım dışı alanlara dönüştürülmediği kontrol edilecektir. 6. Ekolojik öneme sahip orman dışı arazilerde ağaçlandırma kriterlerinin varlığı ve çalışmaların bu kriterlere uygunluğu kontrol edilecektir. 7. Amenajman ve Silvikültür Planlarında ilgili sahanın son durumunun izlenmesi ve değerlendirilmesi kontrol edilecektir. 8. Erozyon, çığ ve sel kontrol alanlarında uygulanan yıllık programlar takip edilecektir. 9. İlgili alanlarda yürütülecek projelerde katılımcı yaklaşım metodolojisi izlenecektir.
Doğrulama kaynağı	• Orman Yönetim Planlarına dahil edilen veriler, • Silvikültür Planlarına dahil edilen veriler, • Orman veya orman arazisinin dönüştürülmesine yönelik bir hükümet kararının varlığı, • Ekolojik olarak orman kurmaya uygun orman dışı arazilerin ağaçlandırılması için yapılan projelendirme çalışmaları ve ağaçlandırma çalışmalarının kayıtları

Minimum Gereksinimler	Orman rejiminde olan alanlarda tür ve fonksiyon dönüşüm oranının orman alanının %5'inin altında olması azalma olarak değerlendirilmeyecektir.
------------------------------	---

Bölüm 1: Orman kaynaklarının korunması ve küresel karbon döngüsüne katkılarının uygun şekilde geliştirilmesi	
Tematik alan: Orman kaynaklarının miktar, kalite ve yapı bakımından korunması	
Kriter No.	1.4.
Kriter tanımı	Orta ve uzun vadede, orman yönetim teknikleri ve uygulamaları orman kaynaklarının miktar ve kalitesini ekonomik, ekolojik ve sosyal olarak arzu edilen bir düzeyde koruyacaktır. Orman kaynaklarının ekolojik dengesinin korunması, ormancılık faaliyetleri sırasında su kaynaklarına, toprağa ve ormana dolaylı veya doğrudan zarar veren etkenleri en aza indiren silvikültürel önlem ve tekniklerin uygulanmasıyla sağlanacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	6831 Sayılı Orman Kanunu, 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu, - Milli Parklar Yönetmeliği - Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin (CITES) Uygulanmasına Dair Yönetmelik, - Orman Amenajmanı Yönetmeliği 05.02.2008 tarih ve 26778 Sayılı, - Orman Yönetim Planları, - Silvikültür Planları,
Göstergeler	- Orman sınıflandırmasına göre: karışım, yönetim ve uygulanan silvikültür yöntemleri (ha., harita tanımı) mevcut olacaktır. - Yıllık artım ile izin verilen ETA (verim) arasındaki oran, kalite ve miktar açısından orman sürdürülebilirliği için orman yönetim planına dahil edilecektir.
Doğrulama kaynağı	- Orman Yönetim Planları verileri, - Silvikültür Planları verileri, - Yıllık Uygulama Planları ve Programları, - Ormancılık İstatistikleri, - Orman Bilgi Sistemi (ORBIS), - Bağımsız bir kuruluş tarafından gerçekleştirilen saha kontrolleri, - Biyotik ve abiyotik faktörlerin neden olduğu orman tahribatı nedeniyle olağanüstü ağaç kesimine ihtiyaç duyulması halinde orman amenajman planları ve eşdeğerlerinde yapılacak değişiklikler ve bu değişikliklere ilişkin onaylar, - Orman planlama birimlerinde çalışanların nitelikleri.
Minimum Gereksinimler	Ulusal Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Gösterge (SOY&KG) setinin eşik değerleri takip edilecektir.

Bölüm 1: Orman kaynaklarının korunması ve küresel karbon döngüsüne katkılarının uygun şekilde geliştirilmesi	
Karbon yutak ormanlarının kurulması, korunması ve geliştirilmesi	
Kriter No.	1.5.
Kriter tanımı	Ülkemiz ormanlarının iklim değişikliğine uyum hedeflerine ulaşabilmesi için yeni yutak ormanların kurulması, geliştirilmesi, mevcutların korunması ve sürdürülebilir yönetiminin sağlanması gerekmektedir. Bu kapsamda devlet ormanları, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlar, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanlar ile özel ormanların orman karbon yutak kapasitesinin korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimi ile yeni orman karbon yutak alanlarının oluşturulması hedeflenecektir. Ormanlarda silvikültürel uygulamalar, ağaçlandırma çalışmaları ve diğer faaliyetler çerçevesinde orman ekosisteminin korunması ve geliştirilmesine yönelik iş ve işlemlerle yürütülecektir. Karbon ve diğer sera gazlarının tutulması için yapılacak analiz yöntemlerinin belirlenmesi, değerlendirme kriterlerinin belirlenmesi ve belgelendirme aşamalarının uygulanmasına ilişkin esaslar belirlenecektir.
Mevzuat ile bağlantı	• Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi • Paris Anlaşması • 1 No' lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi • 6831 Sayılı Orman Kanunu; • 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi • Amenajman ve Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planları Yönetmeliği • Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği • 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği • Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği
Göstergeler	1. Orman Amenajman Planlarında karbon hesaplama yöntemi. 2. Orman Amenajman Planlarında yutak alan fonksiyonuna dahil edilen alanlar.
Doğrulama kaynağı	• Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından çıkarılacak iklim kanunu yasalaşacaktır. • Orman Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılacak İklim Kanununa dayalı yutak alanlara ilişkin bir yönetmelik oluşturulacaktır.
Minimum Gereksinimler	• İklim değişikliği sonrasında ormancılık faaliyetlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin yönetmeliklerin ve mevcut bildirilerin değiştirilmesi gerekmektedir.

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlığının ve canlılığının korunması	
Tematik alan: Orman kaynaklarının izlenmesi	
Kriter No.	2.1.
Kriter tanımı	Ormanların sağlığı, canlılığı ve bütünlüğü kriteri, Orman kaynakları ve bunların küresel karbon döngüsüne katkısı (kriter No. 1) kriterini tamamlayıcı niteliktedir. Orman kaynaklarının durumu ve bu kaynakları tehdit eden faktörler hakkında bilgi sağlar. Türkiye SOY K&G ulusal setinde bu kriter için 7 gösterge belirlenmiştir Ayrıca söz konusu kriter altında yer alan göstergeler belirlenen toplam 25 adet alt gösterge üzerinden izlenecek ve raporlanacaktır. Böylece kriterin kapsayıcı bir gösterge seti ile raporlanması sağlanacaktır. Ormanın sağlığı ve canlılığı, ana biyotik ve abiyotik faktörlerin ve bunların ormanlar üzerindeki etkilerinin sürekli olarak izlenmesi ile takip edilecektir. İzleme, ilgili kurum tarafından ulusal mevzuata uygun olarak yıllık bazda gerçekleştirilir. İzleme ayrıca orman yöneticileri ve orman sahipleri tarafından da yıllık olarak gerçekleştirilir. İzleme sonuçlarının analizinde ve orman ekosistemlerinin sağlığının ve canlılığının korunmasına yönelik tedbirlerin belirlenmesinde, orman yangınlarının, orman zararlılarının ve orman ekosistemlerinin dengesini bozan diğer faktörlerin doğal ve düzenli oluşumu dikkate alınır. İzleme sonuçları orman amenajman planlarında da dikkate alınacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	• T.C. Anayasası 169 uncu maddesi • T.C. Anayasası 170 inci maddesi • Birleşmiş Milletler Uzun Menzilli Sınır Aşan Hava Kirliliği Sözleşmesi • 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 3234 Sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, • 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, • 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi) • Hava Kirliliğinin Etkilerinin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Uluslararası İşbirliği Programı (ICP Forest) • 05.02.2008 tarih ve 26778 Sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği • Orman Kanunu'nun 17. Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Uygulanması Hakkında Yönetmelik • Orman Kanunu'nun 18. Maddesinin Uygulanmasına Hakkında Yönetmelik • Hususi Ormanlar ve Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müesseselerine ait Ormanlar Yönetmeliği • Orman Kanunu'nun 16. Maddesi Uygulama Yönetmeliği • Otlak Yaylak ve Kışlaklarda Hayvan Otlatılmasına İlişkin Usul ve Esaslar • Orman Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilatı Kuruluş ve Görev Yönetmeliği • Hususi Ormanlar ve Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müesseselerine ait Ormanlar Yönetmeliği • Orman Sayılmayan Tapulu Taşınmazlar Üzerindeki Ağaç ve Ağaççıklardan Faydanılması Hakkında Yönetmelik

	• Orman Kanunu'nun 112, 113 ve 114. maddelerinin uygulanmasına ilişkin Yönetmelik • Orman Muhafaza Memurlarının Görev ve Çalışma İlkeleri Yönetmeliği • Orman Yangınlarının Önlenmesi ve Söndürülmesinde Görevlilerin Yapacakları İşler Hakkında Yönetmelik • 295 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Uygulanmasına Ait Usul ve Esaslar Tebliği • 299 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesine Ait Usul ve Esaslar Tebliği • 301 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesinin Denetimine Ait Usul ve Esaslar Tebliği • 309 Sayılı Ara Denetim ve Süresi Dolan Planlara İlişkin Uygulama Raporlarının Hazırlanmasına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ • 305 Sayılı Orman Bitkisi ve Bitkisel Ürünlerine Arız Olan Zararlı Organizmalar ile Mücadele Usul ve Esasları Tebliği • 292 Sayılı Orman Yolları Planlaması, Yapımı ve Bakımı Tebliği • 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği • 293 Sayılı Ormanların Kanun Dışı Müdahalelerden Korunması Esasları Tebliği • 285 Sayılı Orman Yangınlarının Önlenmesi ve Söndürülmesinde Uygulama Esasları Tebliği • 7064 Sayılı Orman Suçlarına Müdahale Tamimi
Göstergeler	1. Devlet, özel ve tüzel mülkiyetteki ormanlarda insan kaynaklı hariç biyotik ve abiyotik faktörlerin ormanlar üzerindeki etkisi izlenecek ve raporlanacaktır. 2. İnsanların ormanlarda neden olduğu zararlar da ölçülecek, izlenecek ve değerlendirilecektir. Orman alanlarında usulsüz kesme ve açma, yerleşme ve işgal sonucu meydana gelen fiillerinin toplamı, sayı, alan ve fiillerden kaynaklanan odun kaybı kayıt altına alınacak, izlenecek ve raporlanacaktır. Ayrıca bu fiilleri işleyenlerin suç tutanakları düzenlenecek ve gerekli adli işlemler başlatılacaktır. 3. Orman Kanunu'nun 16, 17/3 ve 18. maddeleri uyarınca verilen yasal izinler ve irtifaklar ile bunlardan doğan kayıplar ölçülecek, izlenecek ve bu nedenlerle yapılan üretimler hasılat (ETA) hesaplamalarında dikkate alınacaktır. 4. Hava kirliliği ve iklim değişikliğinin ormanlar ve orman toprağı üzerindeki etkileri izlenecek, değerlendirilecek ve raporlanacaktır. İklim değişikliği ve hava kirliliğinin ormanlar üzerindeki etkilerini izlemek üzere kurulan Seviye 1 ve Seviye 2 gözlem alanlarında yapılan ölçüm ve değerlendirmeler sonucunda hazırlanan yıllık raporlar bulunacaktır. 5. Ulaşım ve/veya yangın önleme amaçlı yapılan yol ve şeritlerin uzunluğu, kaybedilen alan ve kaybedilen servet miktarı ölçülecek ve raporlanacaktır. 6. Otlatma kaynaklı zararlar ölçülecek, izlenecek ve raporlanacaktır. 7. Orman ekosistemlerinin sağlığını, canlılığını ve işlevlerini izlemek için bir sistem olacaktır. 8. İzleme faaliyetleri orman yöneticileri ve orman sahipleri tarafından yürütülecek ve belgelenecektir.

Doğrulama kaynağı	• ICP Ormanına göre Biyo-gösterge noktaları (Seviye I ve Seviye II gözlem alanları) için yıllık raporlarda yer alan izleme verileri, • Orman Genel Müdürlüğü Yıllık İdari Faaliyet Raporu • Türkiye'de Ormanların Sağlık Durumu Raporu (2008-2012) • Türkiye'deki Ormanların Sağlık Durumuna İlişkin Yıllık Raporlar (2013 ve sonrası) • Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Göstergeleri Türkiye Raporu (2018) • Türkiye Ulusal Ormancılık Programı (2004-2023) • 11. Kalkınma Planı, Ormancılık ve Orman Ürünleri Çalışma Grubu Raporu (2019-2023) • 12. Kalkınma Planı, Orman Varlıklarının Korunması ve Erozyonla Mücadele Özel İhtisas Komisyonu Raporu (2024-2028) • Orman Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2024-2028) • Ormancılık İstatistikleri • Cumhurbaşkanlığı Yönetmelikler Bilgi Sistemi • Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) • Yanan Orman Alanlarının Rehabilitasyonu ve Yangına Dayanıklı Orman Tesisi Projesi (2018) • Tarama Raporları, Haşere Duyuru Raporu, Mücadele Projeleri, Mücadele Sonu Raporları
Minimum gereksinimler	• Orman sağlığı ve canlılığının düzenli olarak izlenmesi ulusal mevzuata uygun olarak gerçekleştirilecektir.

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlığının ve canlılığının korunması	
Tematik alan: Orman ekosisteminin sağlığının ve canlılığının korunmasına yönelik tedbirler	
Kriter No.	2.2.
Kriter tanımı	Orman ekosistemlerinin sağlığının ve canlılığının korunması ormancılık için birincil öneme sahiptir. Orman amenajman, silvikültür ve koruma planlarında sağlık ve canlılığın korunması, orman bozulması veya hasarların ortaya çıkması riskinin en aza indirilmesi ve ayrıca bozuk orman ekosistemlerinin nihai olarak yeniden canlandırılması için alınacak önlemler olarak tanımlanmıştır. Bozuk ormanların (boşluklu kapalı) ağaçlandırma yoluyla rehabilitasyonu, yalnızca arazi koşullarına iyi uyum sağlamış yerli orman ağacı türleri veya orman vejetasyonu ile gerçekleştirilecektir. Bozuk ormanların (boşluklu kapalı) ağaçlandırma veya tohumlama yoluyla ormana dönüştürülmesi durumunda, ekonomik, ekolojik, sosyo-kültürel değer katmalıdır. Böyle bir değer eklenmesi için ön koşul, dönüşümün aşağıdaki durumlarda olduğu durumlardır: a) Resmî kurumlar tarafından yönetilen ulusal veya bölgesel planlamaya dayalı arazi kullanımı ve orman yönetimi, yürürlükteki politika ve mevzuata uygun olacaktır, b) Etkilenen paydaşlar, şeffaf ve katılımcı danışma süreçleri yoluyla korumayla ilgili karar alma sürecine katkıda bulunma fırsatlarına sahip olacaktır, c) Orman bitki örtüsünün uzun vadeli karbon tutma kapasitesi üzerinde olumlu bir etki olacaktır, d) Ekolojik, sosyo-kültürel, diğer korunan alanlar ve özel tarihi, kültürel veya manevi önemi kabul edilen alanlar ve yerli halkların ve yerel toplulukların ihtiyaçlarının karşılanması için temel olan alanlar (örneğin sağlık, geçim) açısından önemli alanlar üzerinde olumsuz etkilere sahip olmayacaktır, e) Ormanların toplum için koruyucu işlevlerini ve diğer düzenleyici veya destekleyici ekosistem hizmetlerini korumak, f) Ormanların rekreasyonel işlevi, peyzaj değerleri ve diğer kültürel hizmetler de dahil olmak üzere ormanların sosyo-ekonomik işlevlerinin korunması, g) Bozulmanın kasıtlı kötü orman yönetimi uygulamalarının bir sonucu olmadığına dair kanıt sağlayan bir arazi geçmişine sahip olmalıdır, h) Alanın iyileşmediğini veya iyileşme sürecinde olduğunu gösteren güvenilir kanıtlara dayanmalıdır. Orman yönetimi doğal süreçlere dayandırılır ve ormanların sağlığını korumaya yönelik tedbirlerin belirlenmesinde, uygulanabilir ve ekonomik olarak gerekçelendirilebilir olduğunda önleyici biyolojik tedbirlerin kullanılmasına özen gösterilir. Orman yönetiminin ana hedeflerinden biri genetik, tür ve yapısal çeşitliliği korumak ve aynı zamanda orman ekosistemlerinin sağlığının ve canlılığının korunmasına katkıda bulunmak olacaktır. Belirli bir tarihi, kültürel veya manevi önemi olduğu kabul edilen alanlar ile yerel toplulukların ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli olan alanlar (örn.

	sağlık, geçim), 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca önemleri dikkate alınarak korunacak veya yönetilecektir.
Mevzuat ile bağlantı	• 6831 Sayılı Orman Kanunu; • Bal Ormanlarının İşletilmesi ve Yönetimi • Ekoturizm Fonksiyonlu Alanların İdaresine Ait Usul ve Esaslar • Orman Amenajman, Silvikültür ve Koruma Planları ile Yıllık Amenajman Planlarının içeriğine ilişkin mevzuat; • 7325 Sayılı Tohum ve Ağaç Islahı ile Tohum Üretimi Tamimi • 6912 Sayılı Özel Ağaçlandırma Tamimi ve Ekleri • 2012-2 Sayılı Coğrafi Bilgi Sistemi Çalışmaları Genelgesi • OGM Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımında Bulunan Taşınmazların Kayıt Altına Alınmasına Ait Uygulama Talimatı • Yıllık Bütçe Uygulama Talimatı • ÇED (Çevresel Etki Hazırlama Talimatı Değerlendirmesi) İnceleme ve Değerlendirme Formu Düzenlemesine İlişkin Talimat • Türkiye'nin 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
Göstergeler	1. Koruma önlemlerinin seçimi, biyolojik önlemlerin uygulanmasına öncelik verilerek orman ekosistemlerinin sağlığını ve canlılığını desteklemeye hizmet edecektir. 2. Doğal ormanlarda yeterli ve doğaya uygun üretim yöntemleri uygulanacaktır (doğal gençleştirmeye odaklanan silvikültür önlemleri, uzun gençleştirme periyotları). 3. Bozuk ormanların (boşluklu kapalı) dönüştürülmesi kriter koşuluna uygun olacaktır.
Doğrulama kaynağı	• Genç Meşcere Bakımı Eylem Planı (2022-2026) • Sedir Ormanlarının Rehabilitasyonu Eylem Planı (2015-2019) • Ardıç Ormanlarının Rehabilitasyonu Eylem Planı • Meşe Ormanlarının Rehabilitasyonu Eylem Planı • Meşe Palamudu Eylem Planı • Baltalık Ormanlarının Koruya Dönüştürülmesi Eylem Planı • Ekoturizm Eylem Planı (2021-2025) • Endüstriyel Ağaçlandırma Eylem Planı (2013- 2023) • Maden Sahalarının Rehabilitasyonu için Eylem Planı (2014-2018) • Cumhurbaşkanlığı Kamu Yatırımları Bilgi Sistemi (KaYa) • Cumhurbaşkanlığı Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi (e-Bütçe) • Cumhurbaşkanlığı Program Planlama İzleme Değerlendirme Sistemi • Bal Ormanı Eylem Planı (2018-2023) • Reçine Eylem Planı (2017-2021) • Orman Amenajman Planları. • Silvikültür Planları. • Yıllık Programlar. • Koruma Planları. • Bağımsız bir kuruluş tarafından gerçekleştirilen saha kontrolü.

Minimum gereksinimler	Orman ekosisteminin sağlık ve canlılığının korunması kapsamındaki önlemler ve mevzuat düzenlemeleri kapsamlı ve yeterli olacaktır.
------------------------------	--

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlığının ve canlılığının korunması	
Tematik alan: Kısıtlamalar	
Kriter No.	2.3.
Kriter tanımı	Orman emvali üretimi, ormanlarda sürütme ve nakliyat sırasında, petrol sızıntısı riski kesinlikle önlenir ve atıklar planlı bir şekilde bertaraf edilir. Organik olmayan atıklar toplanacak, bu amaç için belirlenmiş yerlerde geçici olarak depolanacak ve daha sonra bu amaç için belirlenmiş yerlerde bertaraf edilecektir.
Mevzuat ile bağlantı	6831 Sayılı Orman Kanunu; 2872 Sayılı Çevre Kanunu; 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu 3213 Sayılı Maden Kanunu - Atık Yönetimi Yönetmeliği (2015 Tarihli ve 29314 Sayılı Resmî Gazete) 6326 Sayılı Petrol Kanunu
Göstergeler	- Atıkların orman arazisinde gelişigüzel bertaraf edilmesinden kesinlikle kaçınılır ve organik olmayan atıklar ve çöpler toplanır ve çevre dostu bir şekilde uzaklaştırmak üzere belirlenen alanlarda depolanır. Orman işletmecileri tarafından petrol dökülmesi ve atık bertarafı riskini en aza indirmeye yönelik tedbirler, orman yönetimi operasyonları sırasında petrol veya yakıt dökülmesinin önlenmesi de dahil olmak üzere uygulanmaktadır. Kazara dökülmelerden kaynaklanan çevresel zararı en aza indirmek için acil durum prosedürleri mevcuttur. - Organik olmayan atıkların geçici olarak bertaraf edilmesi için belirlenmiş yerler mevcut olacaktır. - Kesim alanında ve ormancılıkta kullanılan araç ve makinelerde petrol için emici malzemeler bulundurulacaktır.
Doğrulama kaynakları	- Ormancılık Faaliyetlerinin Yürütülmesi Sırasında Zorunlu Önlemler ve Davranışsal Önlemler İçin Orman Sahibi veya Orman Çalışanının İç Kural Kitabı (Düzenli Çalışanlar Ve Hizmet Sağlayıcılar İçin). - Orman Genel Müdürlüğü İç Denetim Yönergesi - Orman Genel Müdürlüğü Risk Yönergesi - Orman Genel Müdürlüğü Etik Yönetmeliği - Saha kontrolü bağımsız bir kuruluş tarafından gerçekleştirilir. - Mevzuatla ile bağlantılı olmak üzere yasal uygulamaları denetlemek, izlemek ve kamuoyunu bilgilendirmek.
Minimum gereksinimler	Kısıtlamalara dair Minimum gereksinimler sağlanacaktır.

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlığının ve canlılığının korunması	
Tematik alan: Kısıtlamalar	
Kriter No.	2.4.
Kriter tanımı	Plana uygun olarak, orman sahibi ve işletmecisi tarafından izin verilmedikçe, orman alanlarında büyükbaş ve küçükbaş hayvan otlatılması, yem ve tohum toplama amacıyla faydalanılması, orman içinde kontrolsüz ateş yakılması, reçine çıkarılması, ağaç kabuğu soyulması, kuru yaprak, humus toplanması ve ormanın üretim kapasitesini zayıflatan veya sürdürülebilirliğini ve çoğalma fonksiyonlarını tehdit eden diğer faaliyetler gerçekleştirilemez.
Mevzuat ile bağlantı	• 6831 Sayılı Orman Kanunu; • Orman Muhafaza Memurları Görev Ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik • Otlak Yaylak ve Kışlaklarda Hayvan Otlatılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar • Orman Genel Müdürlüğü Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Yönetmelik • Devlet Ormanlarında Yayla Alanlarının Belirlenmesi ve Yönetimi Hakkında Yönetmelik • Orman Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Yönetmeliği • Orman Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği • Orman Kanunu'nun 112, 113 ve 114. Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik • Orman Sayılmayan Tapulu Taşınmazlar Üzerindeki Ağaç ve Ağaççıklardan Faydalanılması Hakkında Yönetmelik • 292 Sayılı Orman Yolları Planlaması, Yapımı ve Bakımı Tebliği • 293 Sayılı Ormanların Kanun Dışı Müdahalelerden Korunması Esasları Tebliği • 7064 Sayılı Orman Suçlarına Müdahale Tamimi
Göstergeler	1. Yasal çerçevenin ihlali durumunda, orman yöneticisi/sahibi tarafından uygun uygulama, izleme ve denetimler gerçekleştirilecektir. 2. Otlatma Planlarının uygulanması ve sürü sahiplerinin otlatma planlarına uyumu için izleme ve denetimler yapılacaktır.
Doğrulama kaynağı	• Orman Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2024-2028) • Ormancılık İstatistikleri • Orman Genel Müdürlüğü İdari Faaliyet Raporu • Orman Genel Müdürlüğü Kayıtları (adli sicil kayıtları, tahakkuk eden tazminat vb.) • Raporlama Teşhis Tahminleri (RDF) Hizmeti ve ICPF raporlarındaki Açıklamalar. • Kayıtlı Suçluların Arşivlenmiş Raporları. • Yürütülen Denetim Kontrollerinden Arşivlenmiş Raporlar. • Bağımsız Bir Kuruluş Tarafından Yürütülen Saha Kontrolü.
Minimum Gereksinimler	• Otlatma planı hükümlerine tam olarak uyulması

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlığının ve canlılığının korunması	
Tematik alan: Kısıtlamalar	
Kriter No.	2.5.
Kriter tanımı	Ormanda pestisit kullanımı en aza indirilir ve silvikültürel ve biyolojik önlemlerin yetersiz kaldığı durumlarda kullanılır. Pestisit uygulaması bir uzman veya ilgili kurum tarafından tavsiye edilir. WHO (Dünya Sağlık Örgütü) Tip 1A ve 1B pestisitlerin kullanımı yasaktır ve uygulanabilir pestisitler 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında ulusal olarak onaylanmış ürünler ve aktif maddeler listesinde listelenmiştir ve ilgili kanun gerekliliklerine göre belgelendirilmelidir. Başka uygun alternatiflerin bulunmadığı durumlarda, 1A ve 1B tipleri talep üzerine sadece Tarım ve Orman Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın önceden yazılı onayı ile uygulanabilir. Klorlu hidrokarbonlar, böcek ilaçları, herbisitler gibi pestisitlerin yanı sıra Kalıcı Organik Kirleticilere ilişkin Stockholm Sözleşmesi tarafından yasaklanan pestisitlerin kullanımı yasaktır. Pestisitlerin kullanımı, üretici tarafından verilen talimatlara göre ve yalnızca uygun ekipmana sahip yetkili kişiler tarafından gerçekleştirilmelidir.
Mevzuat ile bağlantı	• 2872 Sayılı Çevre Kanunu • 292 Sayılı Orman Yolları Planlaması, Yapımı ve Bakımı Tebliği • Ulusal olarak onaylanmış ürünlerin ve aktif bileşenlerin listesi. • Dünya Sağlık Örgütü pestisit türleri listesi. • Kalıcı Organik Kirleticilere ilişkin Stockholm Sözleşmesi. • 28 Sayılı Orman Zararlılarına Karşı Standart İlaç ve Biyoteknik (Feromon) Deneme Metodu Tamimi • 305 Sayılı Orman Bitkisi ve Bitkisel Ürünlerine Arız Olan Zararlı Organizmalar ile Mücadele Usul ve Esasları Tebliği
Göstergeler	1. Dünya Sağlık Örgütü Sınıf 1A ve 1B pestisitler ve diğer yüksek derecede toksik pestisitler yasaklanmıştır. 2. Gıda zincirinde biriken klorlu hidrokarbonlar gibi pestisitlerin kullanımı yasaktır. 3. Gübrelerin kullanıldığı yerlerde, bunların uygulanması kontrollü bir şekilde ve çevreye özen gösterilerek sağlanmalı, gübre kullanımı uygun toprak besin yönetimine bir alternatif olarak düşünülmemelidir. (Fidanlıklar dışında gübre kullanımı son derece sınırlıdır. AR-GE çalışmalarında deneme amaçlı veya endüstriyel plantasyonlar gibi özel uygulamalarda kullanılmaktadır). Kimyasal gübreler, fidanlıklarda orman kurmak için de kullanılan 1 veya 2 yaşındaki fidanlar üzerinde nadiren kullanılır. 4. Pestisit kullanımında, pestisit üreticisi tarafından verilen talimatlara uyulur ve eğitilmiş personel tarafından uygun ekipmanla uygulanması sağlanır. 5. Pestisit kullanımını en aza indirmek için entegre zararlı yönetimi, uygun silvikültür teknikleri ve diğer biyolojik önlemler tercih edilecektir. 6. Pestisit uygulayan kişilerden yetki belgesi istenecektir. 7. Pestisitlerin türüne, miktarına, uygulama yapılan alanlara, kalan miktarlara ve kimyasalların depolanmasına göre kayıtlı kullanımı sağlanacaktır.

Doğrulama kaynağı	- Yapılan bakım için resmi kurum raporları. - Uygun kurum tarafından pestisit kullanımı için tavsiye. - Tip 1A ve 1B pestisitlerin kullanımı için yukarıda belirtilen kurumlardan onay. - Tomruk ithalatında, kabukların soyulması veya fümige edilmesi gerekmektedir.
Minimum gereklilikler	Minimum gereksinimler yapılan düzenlemelerde sağlanmıştır.

Bölüm 2: Orman ekosisteminin sağlığının ve canlılığının korunması (sürdürülmesi)	
Tematik alan: Kısıtlamalar	
Kriter No.	2.6.
Kriter tanımı	Ormanlarda kimyasal gübre kullanımı önlenmektedir. Kimyasal gübreler, çevre üzerindeki etkileri dikkate alınarak, ilgili kurumun tavsiyesi ile kontrollü ve reçeteye dayalı olarak uygulanabilir.
Mevzuat ile bağlantı	Gübrelerin, biyolojik uyarıcıların ve toprak koşullarının iyileştirilmesine yönelik malzemelerin kalitesi ve güvenliği hakkında kanun
Göstergeler	- Kullanılan gübrelerin türü ve miktarına ilişkin kayıtlar - İlgili kurum tarafından gübre kullanımı
Doğrulama kaynağı	Uzman kuruluşlar tarafından gübre kullanımına ilişkin tavsiyeler.
Minimum gereklilikler	Fidanlık dışındaki ormancılık faaliyetlerinde gübre kullanımı yaygın değildir.

Bölüm 3: Orman üretim fonksiyonlarının korunması ve desteklenmesi (odun ve odun dışı orman ürünleri)	
Tematik alan: Orman ürünleri	
Kriter No.	3.1.
Kriter tanımı	Odun ve odun dışı orman ürünleri ve hizmetlerinin üretimi için orman varlıklarının kaynak kapasitesinin korunması, orman yönetim planlamasının ana hedeflerinden biridir. Orman işletmeleri ölçeğinde on yıllık (10 yıllık) periyotlarla yenilenen Orman Amenajman Planları, her yıl yapılan arazi gözlemleri ile dikili hacim ve işletme fonksiyonları açısından izlenmelidir. Orman amenajman planları teknik, sosyal, ekonomik ve biyolojik boyutları olan plan ünitesi yönetim planlarıdır. Bu planlar, orman yöneticisinin/sahibinin biyofiziksel ve ekonomik performansının uygulanıp uygulanmadığını doğru bir şekilde değerlendirmek için alt sınırların (eşiklerin) oluşturulmasını ve bunların izlenmesini/değerlendirilmesini kapsar. Ormanın yapısı ve üretim kapasitesi, farklı orman ürünleri ve hizmetleri için mevcut ihtiyaç ve piyasa koşulları, orman yönetiminde ekonomik hedeflerin belirlenmesinde temel dayanaktır. Ayrıca orman amenajman planlama tekniği ve yönetim kapasitesi, orman alanının çok boyutlu işlev ve hizmetlerini belirleyecek ve öngörülen amenajman faaliyetleri ile tüm bu işlevlerin sürdürülmesini sağlayacaktır. Orman yönetimi uygulamaları, çeşitlendirilmiş odun ve odun dışı ürün ve hizmetlerin üretimi için orman kaynaklarının kapasitelerini desteklemelidir. Ürünlerin (odun ve odun dışı) kullanım düzeyi uzun vadeli sürdürülebilirliklerine katkıda bulunur ve yönetim planlarında detaylandırılır. Odun dışı orman ürünlerinin mevzuat çerçevesinde denetlenmesi ve kontrol altında tutulması sağlanmaktadır. Odun dışı ürünlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması için orman kaynak planlaması, gelir planları ve pazar talebi dikkate alınarak belirlenir ve doğadan toplanan odun dışı türlerin biyoçeşitlilik açısından sürdürülebilirliği garanti altına alınır. Odun dışı orman ürünlerinde sürdürülebilirliğin sağlanması ve değer kaybının önlenmesi için sertifikalı üretim teşvik edilmektedir. Üretilen miktarların belirlenmesi, Sürdürülebilir Orman Yönetimi için Ulusal Göstergeler ve Kriterler Seti uyarınca uygun metodolojilerle belirlenecektir.
Mevzuat ile bağlantı	• 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 4915 Sayılı Av Kanunu, • 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu, • Milli Parklar Yönetmeliği • Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin (CITES) Uygulanmasına Dair Yönetmelik, • Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik,

	• 05.02.2008 tarih ve 26778 Sayılı Orman Amenajmanı Yönetmeliği, • Orman Amenajman Planları, • Silvikültür Planları, • 310 sayılı Oduna Dayalı Orman Ürünlerinin Üretim İşlerine Ait Tebliğ, • 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Üretim ve Satış Esasları Tebliği, • Odun dışı Ürünler Eylem Planları, • 317 sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği • 292 Sayılı Orman Yolları Planlaması, Yapımı ve Bakımı Tebliği
Göstergeler	1. Orman üretim fonksiyonlarının korunması ve desteklenmesi amacıyla, odun biyokütlesindeki yıllık artım ile sürdürülebilirlik ilkelerine göre planlanan yıllık odun üretimi arasındaki oran dikkate alınarak, odun üretimi toplam artımın %80'ini geçemez. Aksi takdirde gerekçeli olarak raporlanacaktır. 2. Üretim sonrası ormanda 3 cm çapın altındaki materyaller toplanmaz. 3. Orman Amenajman Planları (OAP), Silvikültür Planları (SP), bölgesel avlak ve av yönetim planları, envanter ve hasat planları, planlanan kullanım için ürün türlerinin (odun ürünleri, mantar, orman meyveleri, otlar, av eti ve diğerlerinden) ve bunların yıllık/periyojik miktarlarının bir listesini hazırlayacaktır. 4. Orman alanlarından beklenen ekosistem hizmetleri ve işlevleri (rekreasyon, spor, peyzaj, turizm, kültür, su tutma, toprak koruma, karbon depolama) için hedefler OAP, SP ve diğer planlarda belirlenecektir. 5. Odun dışı orman ürünlerinin toplanması için verilen izinlerin kayıtları (düzenlendiği yerlerde veya ORBİS sisteminde) kaydedilecektir. 6. Ormandaki odun dışı orman ürünlerinin taşıma ve satış sistemlerine ilişkin kayıtlar tutulacaktır. 7. Orman işletmelerinin ekonomik hedefleri ve yıllık bazda performans verileri bulunacaktır. 8. Ormanlardan usulsüz kesim ve müdahalelerin izlenmesi gerçekleştirilecektir.
Doğrulama kaynağı	• Orman Amenajman Planları, Silvikültür Planlarından elde edilen veriler, • Orman Amenajman Planları (OAP), Silvikültür Planları (SP) ve bütçe çalışmalarındaki veriler, yıllık artım ve planlanan yıllık üretim miktarları, • Kesim için programlama alınmış ve işaretlenmiş ağaçlardan elde edilecek odun miktarı ve üretilen odun miktarı için tutulan kayıtlar (Üretim Dosyası, Aylık Raporlar, OAP'deki Kayıtlar), • Ormanlarda odun dışı orman ürünlerinin toplanmasına ilişkin üretim planları, verilen izinler, yapılan satışlar, • Ormancılık İstatistikleri, • Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) kayıtları,
Minimum gereksinimler	• Orman alanında miktar ve orman yapısında kalite açısından herhangi bir azalma söz konusu değildir. • Üretim faaliyetinden sonra, 3 cm'den daha ince odun artıkları üretim alanında bırakılacaktır. • Odun dışı orman ürünlerinin toplanması verilen izinler kapsamında gerçekleştirilecektir. • Gençleştirme alanlarında ölü ağaçlar ve hektar başına en az 1 yaşlı ağaç bırakılır.

Bölüm 3: Orman üretim fonksiyonlarının korunması ve desteklenmesi (odun ve odun dışı orman ürünleri)	
Tematik alan: Ormancılık faaliyetleri ve orman altyapısı	
Kriter No.	3.2.
Kriter tanımı	Orman silvikültürü ve gençleştirme çalışmaları, orman habitatının üretken yeteneklerinin korunmasını destekleyen, meşcerede kalan orman ağaçlarının yanı sıra ormandaki toprak tabakasına gereksiz zarar verilmesini önleyen yeterli teknik ve teknolojiler kullanılarak zamanında ve doğru bir şekilde yapılmalıdır. Kesme, sürütme ve taşıma faaliyetlerinde mekanizasyona geçilmesi ve doğru ormancılık tekniklerinin kullanılması ile meşcerede kalan ağaçlara, toprak ve su kaynakları ile dere yataklarına zarar verilmemesine özen gösterilecektir. Faaliyetler işletme planlarındaki esaslara göre yürütülürken, yapılacak çalışmalar orman varlığının büyüklüğüne bağlı olacaktır. Orman altyapı tesislerinin (ulaşım yolları, köprüler ve diğer tesisler) inşası, orman altyapısına yönelik plan ve düzenlemeler de dahil olmak üzere Orman Amenajman Planları ve yol ağı planlarına uygun olarak gerçekleştirilecektir. Toprak tabakasının gereksiz yere hareket etmesini ve su kanallarına dökülmesini önlemek için arazi şekline uygun olarak hareket edilecektir. Orman altyapısının inşası sırasında, su kaynaklarının doğal seviyesini ve işlevini korumak için önlemler alınacaktır. Altyapının bakımı, çevre üzerinde en az olumsuz etkiye sahip olacak şekilde, koşullara ve ihtiyaçlara göre yeterli olacaktır. Orman yollarının ve sanat yapılarının tüm bakım ve inşası planlara ve orman yolu kategorisine göre yapılacaktır. Nadir, hassas ve temsili ekosistemlere veya genetik rezerv alanlarına ve kilit veya tehlike altındaki hayvan türlerinin göç yollarına daha fazla önem verilecektir.
Mevzuat ile bağlantı	• 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu, • Milli Parklar Yönetmeliği • Uluslararası Sözleşmenin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik • Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Ticareti (CITES), • 05.02.2008 tarih ve 26778 Sayılı Orman Amenajmanı Yönetmeliği, • Orman Amenajman Planları, • Silvikültür Planları, • Yıllık Bütçe Çalışmaları Mevzuatı, • 310 sayılı Oduna Dayalı Orman Ürünlerinin Üretim İşlerine Ait Tebliğ, • 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Üretim ve Satış Esasları Tebliği, • 317 sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği, • OGM ile Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMP) arasında Korunan Alanlarda Uygulamalara İlişkin Protokol • 292 Sayılı Orman Yolları Planlaması, Yapımı ve Bakımı Tebliği

Göstergeler	1. Silvikültür ve gençleştirme önlemlerinin seçimi meşcerede kalan ağaçların zarar görmesini engelleyecek şekilde yapılacaktır. 2. Meşcerede kalan ağaçların zarar görmemesi için üretim sırasında uygun teknolojinin kullanılmasına ilişkin taraflarla protokoller yapılacaktır. 3. Toprak tabakasına zararı en aza indiren sürütme tekniği kullanılacaktır. 4. Sürütme, üretim dosyasında gösterilen sürütme yolları ağından gerçekleştirilecektir. 5. Orman yollarının ve diğer altyapıların inşası ve bakımının ekosistem ve yerel halkın göç yolları üzerindeki olası etkilerine odaklanarak uygun planlama yapılacaktır.
Doğrulama kaynağı	• Silvikültür ve gençleştirme önlemlerinin seçimi için Orman Amenajman Planları (OAP), Silvikültür Planlarında (SP) yer alan hükümler, • Orman Amenajman Planlarında (OAP), Silvikültür Planlarında (SP) kesim ve patinaj tekniklerinin seçimi için yer alan hükümler, • Yıllık program ve uygulama planlarının esasları, Ormancılık faaliyetlerinden kaynaklanan olumsuz etkilerin kalan ağaçlara, toprak ve su akıntılarına vereceği olası hasarların saha değerlendirme raporları, • Sahada ormancılık çalışmalarının yürütülmesi için yapılan protokoller ve anlaşmalar, • Orman altyapısı için yapılan yol şebeke planları, • Yol şebeke planları kapsamında yeni yolların inşası için yürütülen saha kontrolü, • Ormancılık İstatistikleri, • Orman Bilgi Sistemi (ORBIS) kayıtları,
Minimum gereksinimler	• Saha genelinde sürütme teknikleri, sürütme yolları dışında oyuntu erozyonu (25- 30 cm derinlik) yaratmayacak şekilde uygulanmaktadır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, geliştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Yüksek ekolojik öneme sahip ormanlar	
Kriter No.	4.1.
Kriter tanımı	Biyolojik çeşitlilik kaybı, küresel düzeyde en önemli çevresel sorunlardan biridir. Bu kriter, ormanlar ve orman alanlarındaki biyolojik çeşitliliğin durumunu izlemeye ayrılmıştır. Ulusal SOY K&G setinde bu kriter için 11 gösterge belirlenmiştir. Ayrıca bu kriter altındaki göstergeler toplam 36 alt belirlenmiş gösterge ile izlenmekte ve raporlanmaktadır. Böylece kriterin kapsayıcı bir gösterge seti ile raporlanması sağlanmıştır. Orman yönetimi hedefleri, ekosistem, tür ve genetik düzey uygun olduğunda, peyzaj düzeyinde çeşitlilik elde etmek için biyolojik çeşitliliği sürdürmeyi, korumayı ve geliştirmeyi amaçlamalıdır. Aşağıda listelenen özelliklere sahip orman alanlarının önemli bir yoğunluğunu içeren alanlar belirlenecek, korunacak ve/veya muhafaza edilecektir: (a) Korunan, nadir, hassas, birincil veya temsili orman ekosistemleri; (b) Referans listelerinde tanımlanan ve tanınan tehdit altındaki veya korunan endemik türler ve tehdit altındaki türlerin habitatları; (c) Nesli tükenmekte olan türler ve doğal genetik çeşitlerin korunduğu koruma altına alınmış genetik kaynaklar, (d) Doğal dağılıma ve doğal olarak oluşan türlerin bolluğuna sahip, ulusal olarak önemli, geniş orman alanları ve koruma altına alınmış doğal yaşlı ormanlar Orman yönetimi planlaması, ormanların envanteri ve haritalanması sırasında, ekolojik açıdan önemli ve/veya yüksek ekolojik değere sahip orman alanları dikkate alınacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	• 6831 Sayılı Orman Kanunu • 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu • 2872 Sayılı Çevre Kanunu • 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu, • 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu • 3621 Sayılı Kıyı Kanunu • Bern Sözleşmesi (Avrupa Yaban Hayatı ve Doğal Yaşam Ortamlarını Koruma Sözleşmesi) • Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi • Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi • Bükreş Kongresi • CITES Sözleşmesi • Avrupa Peyzaj Sözleşmesi • Ramsar Sözleşmesi (Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme) • Paris Anlaşması • Milli Parklar Yönetmeliği • Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği • Muhafaza Ormanlarının Ayrılması ve İdaresi Hakkında Yönetmelik

	• Alan Kılavuzlarının Seçimi, Eğitimi, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik • Orman Parklarının Düzenlenmesi • Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği • Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik • 2012-9 Sayılı Genelge- Korunan Alanlarda Koruma Bölgelerinin Belirlenmesi • 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 90. maddesi ve 6552 Sayılı Kanun'un kapsamına giren alanlarda yapıların ruhsatlandırılması • Milli Parkların Hizmetlerine Koruma ve Geliştirme İlişkin Usul ve Esaslar • 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanununa Göre El Konularak Mülkiyeti Kamuya Geçirilen Sair Eşyalarla İlgili Yapılacak İş ve İşlemler Hakkında Yönetmelik • Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberliği Yönetmeliği • 304 Sayılı Endüstriyel Ağaçlandırma Uygulamalarına İlişkin Teknik Esaslar Tebliği • 306 Sayılı Orman Bitkisi Tohumlukları Piyasasında Yetkilendirme, Denetleme ve Orman Bitki Pasaportu Uygulama Usul Ve Esasları Tebliği • 295 Sayılı Ekosistem Temelli İşlevsel Orman Yönetim Planlarının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ • 299 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesine Ait Usul ve Esaslar Tebliği • 301 Sayılı Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Amenajman Planlarının Düzenlenmesinin Denetimine Ait Usul ve Esaslar Tebliği • 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlanması ile Üretim ve Satış Esasları Tebliği • 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği • 7246 Sayılı Orman Ürünleri Ticaretinde CITES Uygulamaları Tamimi • Ormandaki nadir (endemik) ağaç türlerinin tespitine ilişkin karar; • Sulak Alan Koruma Bölgelerinde Gerçekleştirilmesi Yasaklanan Faaliyetlere İlişkin Genelge • Genel Müdürlük ile DKMP Genel Müdürlüğü Arasında Devlet Avlak Sahası Kurulmasına İlişkin İş birliği Protokolü • 05.02.2008 tarih ve 26778 sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği
Göstergeler	1. Kriter talebine uygun olarak orman sınıflandırması başlatılmış olup, çalışmalara devam edilecektir. 2. Gen koruma alanlarının ve tohum kaynaklarının (in-situ ve ex-situ) sayısı ve alanları izlenecek ve raporlanacaktır. 3. Orman parçalılık durumu Coğrafi Bilgi Sistemleri aracılığıyla periyodik olarak (10 yıl) izlenecektir. 4. Uluslararası Doğa Koruma Birliği (IUCN) Kırmızı Listesinde yer alan tehdit altındaki orman ekosistemi türlerinin sayısı kategorik olarak izlenecektir. 5. Ormanlarda biyolojik çeşitlilik, peyzaj ve diğer nedenlerle korunan alanlar izlenecek ve geliştirilecektir. 6. Orman ekosistemindeki yaygın kuş türlerinin sayısı ve popülasyon durumları, kuş gözlem istasyonları ve diğer yersel ölçüm metotlarına dayalı

	olarak izlenecektir. 7. Orman ekosistemindeki yaygın memeli hayvan türlerinin sayısı ve popülasyon durumları izlenecek ve geliştirilecektir. 8. Silvikültürel müdahalelerin seçimi ve gençleştirme önlemleri, biyoçeşitliliğin dikkate alınması koşuluyla uygulanacaktır. (Reçeteler aracılığıyla) 9. Talep edilen kriterlere göre ekolojik (koruma) değeri yüksek olan ormanlar belirlenecek ve haritalanacaktır.
Doğrulama kaynağı	• Ormancılık İstatistikleri • Korunan Alanlar İstatistikleri • Orman Amenajman Planları veya eşdeğerleri. • Orman Silvikültürü ve Koruma Planı. • Ulusal Biyoçeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı • Biyolojik Çeşitliliğin Orman Yönetim Planlarına Entegrasyonu Kılavuzu (2020) • Biyoçeşitliliğin Ormancılığa Entegrasyonu- Planlayıcılar Kılavuzu (2020) • Biyoçeşitliliğin Ormancılığa Entegrasyonu- Uygulayıcı Rehberi (2020) • Tohum Kaynakları Eylem Planı (2020-2022) • Orman ve Biyolojik Çeşitlilik Poster (2020) • Geniş Yapraklı ve Meyveli Türler Ait Tohum Bahçeleri Tesisi Eylem Planı (2014-2018) • Türkiye Meşeleri Teşhis ve Tanı Kılavuzu (2013) • Türkiye Akçaağaçları Teşhis ve Tanı Kılavuzu (2019) • Türkiye'nin Ağaç ve Çalılar (2019) • Türkiye'nin ve Akdeniz Havzasının Yaygın Yenilebilir Mantar Türler (2023) • Nuh'un Gemisi Projesi (Veritabanı) • Yanan Orman Alanlarının Rehabilitasyonu ve Yangına Dayanıklı Orman Tesisi Projesi (2018) • İklim Dirençli Ormanlar Projesi (2023)
Minimum gereksinimler	• Biyolojik çeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi için mevzuat altyapısı yeterlidir ve uygulamacı eğitimleri ile birlikte bilgilendirme ve farkındalık artırma faaliyetleri yürütülmesi tavsiye edilir. Ayrıca, kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonun güçlendirilmesi ile önemli bir gen merkezi olan ve kuş göç rotaları üzerinde bulunan ülkemizin biyolojik çeşitliliğinin korunmasının etkinliği artırılabilir.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, iyileştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Yüksek ekolojik öneme sahip ormanlar	
Kriter No.	4.2.
Kriter tanımı	Korunan ve nesli tükenmekte olan orman bitkileri, mantar ve yabani hayvan türleri ticari veya başka amaçlarla kullanılamaz. Gerektiğinde, bunların popülasyonlarını korumak, sürdürmek ve artırmak için önlemler alınacaktır. Ormancılık faaliyetleri, bu habitatların biyolojik çeşitlilik değerlerini tehdit etmemek ve zarar vermemek kaydıyla devam edecektir.
Mevzuat ile bağlantı	• 6831 Sayılı Orman Kanunu • Ormandaki Nadir Ağaç Türlerinin Belirlenmesine İlişkin Karar • Milli Parklar Kanunu No. 2873 • 2872 Sayılı Çevre Kanunu • 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu • Bern Sözleşmesi • Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi • Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi • Bükreş Kongresi • CITES Sözleşmesi • Avrupa Peyzaj Sözleşmesi • Ramsar Sözleşmesi • Orman Yetiştirme Materyallerinin Ticaretine İlişkin Yönetmelik • Orman Haftası ve Ağaç Bayramı Yönetmelikleri • Yararlı yabani kuş türlerinin tanımlanmasına ilişkin karar; • Ulusal ve Uluslararası referans listeleri; • Türkiye Cumhuriyeti'nde kesin koruma altındaki yabani türlerin listesi
Göstergeler	1. Hukukun üstünlüğünün evrensel ilkesi kabul edilmiştir. 2. Kriterlerin tanımına göre alınması gereken koruma önlemleri alınacaktır.
Doğrulama Kaynağı	• Ulusal Biyoçeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı • Türkiye SOY K&G Raporu (2019) • Tarım ve Orman Bakanlığı Stratejik Planı (2019-2023) • Tarım ve Orman Bakanlığı İdari Faaliyet Raporu • Korunan Alanlar İstatistikleri • Geniş Yapraklı ve Meyveli Türlerle Ait Tohum Bahçelerinin Kurulması Eylem Planı (2014-2018) • Yabani Meyve Türleri Eylem Planı (2014-2018) • Yürütülen denetim kontrollerinden arşivlenmiş raporlar. • Bağımsız bir kuruluş tarafından gerçekleştirilen saha kontrolü. • İlgili paydaşlarla görüşme. • Biyolojik Çeşitliliğin Orman Yönetim Planlarına Entegrasyonu • Orman Yönetim Planları • ORBIS BIYOT Veritabanı • Yaban Hayatı Geliştirme Planları

Minimum gereksinimler	Korunan alanların ve nesli tükenmekte olan türlerin korunması ve popülasyonlarının artırılması için yasal düzenlemelerde yeterli şartlar sağlanmıştır ve kontrollerin daha da sıklaştırılması önemlidir. Ancak, özellikle biyobirikim alanında düzenleyici altyapı ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi gerekmektedir. Polis ve jandarmanın görev ve sorumlulukları bulunmaktadır.
------------------------------	---

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, geliştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Doğayla uyumlu ormancılık uygulamaları	
Kriter No.	4.3.
Kriter tanımı	Tür ve yaş yapısına göre çeşitliliğin sağlandığı meşcerelerde peyzaj çeşitliliği dikkate alınarak, değeri kabul edilen meşcerelerde olduğu gibi varlığın desteklenmesi amacıyla orman amenajman tedbirleri uygulanır. Tür ve yaş yapısına göre çeşitliliğin sağlanamadığı meşcerelerde, bunları teşvik edecek silvikültürel önlemler alınır.
Mevzuat ile bağlantı	• Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi • 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu • 6831 Sayılı Orman Kanunu • Uygulamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında 295 Sayılı Tebliğ Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Yönetim Planları • Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında 299 Sayılı Tebliğ Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Yönetim Planları • Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Yönetim Planlarının Düzenlenmesinin Denetlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında 301 Sayılı Tebliğ • 309 Sayılı Ara Denetim ve Süresi Dolan Planlara İlişkin Uygulama Raporlarının Hazırlanmasına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ • Türlerin İzlenmesi ve Korunması Genelgesi
Göstergeler	1. Yürütülen arazi çalışmaları peyzaj çeşitliliğini bozmayacaktır. 2. Ormanda yapılacak silvikültürel faaliyetler yapısal orman çeşitliliğini iyileştirmeye yönelik olacaktır. 3. Ormanlarda, aynı ve farklı yaşlı meşcerelerde yapılan silvikültürel işlemler ile bakım ve rehabilitasyon çalışmaları izlenecek ve raporlanacaktır.

Doğrulama kaynağı	• Ulusal Biyoçeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı • Ormanların meşcere tiplerine ve işlevlerine göre dağılımını yansıtan orman yönetim haritaları. • Bağımsız kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen saha incelemeleri. • Doğa Koruma Merkezi Raporları (Gülner, Köyceğiz, Andırın, Gazipaşa ve Pos Orman Bölge Müdürlükleri ile bu müdürlüklerin bağlı olduğu Orman Bölge Müdürlükleri, SOY Kriter ve Göstergelerine Göre 2020 Yılı Değerlendirme Raporu) • Nuh'un Gemisi Projesi (Veritabanı) • Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri • Baltalık Ormanların Koru Ormanlarına Dönüştürülmesi için Eylem Planı (2005)
Minimum gereksinimler	• Farklı yaşlı ve karışık meşcerelerin alanları veya bunların orman alanları içindeki alansal oranları korunacaktır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, iyileştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Doğayla uyumlu ormancılık uygulamaları	
Kriter No.	4.4.
Kriter tanımı	Ormancılık yönetimi başarılı bir doğal orman gençleştirme hedefine sahiptir. Bunun mümkün olmadığı durumlarda, habitat koşullarına uygun olarak ağaçlandırma önlemleri, yeterli miktar ve kalitede orman kaynakları sağlanacaktır. Ağaçlandırma çalışmaları için ağaç türlerinin seçiminde, yerel kökenli ağaç türlerine ve habitat koşullarına iyi uyum sağlayan çeşitlere öncelik verilecektir. Ekosistem ve yerli türlerin genetik bütünlüğü üzerindeki etkiler bağımsız uzman kuruluşlar tarafından değerlendirilir ve olumsuz bir etki saptanmazsa, yalnızca getirilen türlerin kökenleri ve çeşitleri kullanılacaktır. Ağaçlandırma ve yeniden ağaçlandırma faaliyetlerinin planlanmasında, diğer hedeflerin yanı sıra karbon yutağı hedefi de gözetilerek REDD+ uygulamaları kapsamında ekolojik bağlantı yönleri analiz edilecektir. Ekolojik bağlantının iyileştirilmesine ve restorasyonuna katkıda bulunan ağaçlandırma ve yeniden ağaçlandırma faaliyetleri teşvik edilecek ve uygulanacaktır. Genetiği değiştirilmiş ağaçlarla oluşturulan ormanlar sertifikasyon için uygun değildir. Genetiği değiştirilmiş ağaçların kullanımına izin verilmez.
Mevzuat ile bağlantı	• 6831 Sayılı Orman Kanunu • Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu • 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu • BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi • Ağaçlandırma Yönetmeliği • Orman Haftası ve Ağaç Bayramı Yönetmelikleri • Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberliği Yönetmeliği • Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik

	• Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esaslarına İlişkin 317 Sayılı Tebliğ • Endüstriyel İlişkin Teknik Esaslar Hakkında Ağaçlandırma Uygulamasına 304 Sayılı Tebliğ • 7327 Sayılı Tüplü ve Kaplı Fidan Üretim Çalışmaları Tamimi • 7326 Sayılı Fidan Üretim ve Bakım Çalışmaları Tamimi • 7325 Sayılı Tohum ve Ağaç Islahı ile Tohum Üretimi Tamimi • 2015/1 Sayılı Hazinesin Özel Mülkiyetinde veya Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altında Bulunan Taşınmazların Orman Rejimine Alınması Usul ve Esasları
Göstergeler	1. Silvikültürel müdahaleler ve ormanların yenilenmesi için alınacak önlemlerin seçimi kriter gerekliliklerine uygun olacaktır. 2. Arazinin dikim faaliyetleri için hazırlanması ve türlerin seçimi, belirlenen türlerin etkisinin değerlendirilmesi de dahil olmak üzere kriter gerekliliklerine uygun olacaktır. 3. Ormanda silvikültürel faaliyetlerin uygulanmasından sonra, ormanların başarılı doğal veya yapay yenilenmesine ilişkin veriler kanıtlanacaktır. 4. Endüstriyel plantasyonlarda hızlı gelişen ve ıslah edilmiş yerli türler kullanılacaktır. 5. Genetiği değiştirilmiş türler ağaçlandırma veya yeniden ağaçlandırma faaliyetlerinde kullanılmayacaktır.
Doğrulama kaynağı	• Orman Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2024-2028) • Ormancılık İstatistikleri • Orman Genel Müdürlüğü İdari Faaliyet Raporu • Korunan Alanlar İstatistikleri • Türkiye SOY K&G Raporu (2019) • Endüstriyel Ağaçlandırma Eylem Planı (2013- 2023) • Bağımsız bir uzman kuruluş (örneğin, Orman Fakültelerinin ağaçlandırma, silvikültür bölümleri) tarafından gerçekleştirilen, getirilen türlerin etkisinin profesyonel değerlendirmesi. • Bağımsız bir kuruluş tarafından gerçekleştirilen saha kontrolü. • Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri (Murat, Çoruh, TULIP vb.) • ORBIS Kayıtları
Minimum gereksinimler	• Ormancılık faaliyetleri, doğayla uyumlu ormancılık uygulamaları temel ilkesine uygun olarak yürütülecektir.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, geliştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Doğayla uyumlu ormancılık uygulamaları	
Kriter No.	4.5.
Kriter tanımı	Ormanda gerçekleştirilen silvikültürel müdahaleler ve üretim faaliyetleri, orman amenajman planı ve silvikültür planı hükümlerine uygun olarak ekosistemlere kalıcı zarar vermeyecek şekilde gerçekleştirilecektir. Mümkün olan her yerde, biyolojik çeşitliliği iyileştirmek veya korumak için pratik önlemler alınacaktır. Orman yöneticileri ve sahipleri, orman silvikültür çalışmalarının uygulanması için talimatlar ve eğitimler sağlarlar ve orman ekosisteminin korunması için önleyici tedbirleri dikkate alırlar. Ormancılık faaliyetlerinin arazide veya idari binalar da dahil olmak üzere orman yöneticilerine veya sahiplerine ait tesislerde uygulanması sırasında, iklim değişikliğine dayanıklı ve mümkünse sera gazlarının azaltılmasına paralel ormancılık uygulamalarının analiz edilmesi ve uygulanması zorunludur.
Mevzuat ile bağlantı	• Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi • Paris Anlaşması • 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi • 6831 Sayılı Orman Kanunu; • 2872 Sayılı Çevre Kanunu; • 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi kullanımı Kanunu • 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi • Orman Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Yönetmeliği • Denetçilerin Uyacakları Mesleki Etik Davranış İlkeleri Yönetmelik Hakkında • Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği • 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği • Orman Genel Müdürlüğü İç Denetim Yönergesi • Orman Genel Müdürlüğü ile Hayat Boyu Genel Müdürlüğü Öğrenme Arasında Orman Üretim İşçilerinin Eğitimine İlişkin Protokol • Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği
Göstergeler	1. Ormanlık alanlarda silvikültürel faaliyetlerin uygulanması sırasında, önleyici tedbirlerin uygulanması için çalışanlar ve yükleniciler için talimatlar hazırlanacaktır. 2. Çalışanlar ve mevcut yükleniciler için organize eğitim kayıtları mevcut olacaktır. 3. Silvikültür faaliyetlerinin yürütülmesinden sonra meşcerenin durumunun değerlendirilmesi sorumlu saha yöneticisi tarafından yapılacaktır. 4. İklim dostu faaliyetlerin kurumsal ve/veya orman yönetim birimi düzeyinde uygulanması için bir çalışma, yönetmelik ve tebliğler kitabı mevcut olacaktır.

Doğrulama kaynağı	- Kriter talebine göre eğitim materyalleri. - Gerçekleştirilen eğitim için raporlar. - Düzenli denetim kontrollerinden arşivlenmiş raporlar. - İç denetim kontrollerinden arşivlenmiş raporlar. - Saha faaliyetlerinin yürütülmesinden sonra gerçekleştirilen saha değerlendirmesine ilişkin arşivlenmiş raporlar. - İklim dostu uygulamaların analizi ve uygulanmasına ilişkin belge. - Bağımsız bir kuruluş tarafından yürütülen saha kontrolü. - Genel Orman Kadrosu Hizmet İçi Eğitim Programı - Orman Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2019-2023) - Orman Genel Müdürlüğü İdari Faaliyet Raporu - İklim Dirençli Ormanlar Projesi - Orman Genel Müdürlüğü Yatırım Programı - Orman Genel Müdürlüğü İş Programı
Minimum gereksinimler	Doğayla uyumlu ormancılık faaliyetleri uygulamalarında mevzuat kaynaklı ilave bir gereksinim söz konusu değildir. Ormancılık faaliyetleri sürdürülebilirliğin temel ilkeleri esas alınarak yürütülecektir.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, geliştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Doğayla uyumlu ormancılık uygulamaları	
Kriter No.	4.6.
Kriter tanımı	Orman yönetimi faaliyetleri, yaban hayvanları popülasyonlarının yenilenmesi ile orman gelişimi ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik tedbirler arasında bir denge kuracak şekilde uygulanacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	6831 Sayılı Orman Kanunu 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu - Hayvanları Koruma Kanunu No. 5199 - Türkiye Ulusal Ormancılık Programı (2004-2023) - Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Ticaretine Uluslararası İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik - Av Koruma Görevlileri Kıyafet Yönetmeliği - Av Turizmi Kapsamında Avlanmaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik - Av ve Yaban Hayvanı Üretim Yerleri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin ve Kurulması, Yönetimi Denetimi Hakkında Yönetmelik - Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik - Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik - Avcı Eğitimi ve Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Avcılık Belgesi Verilmesi - Avlakların , Yönetimi ve Denetimi Kuruluşu Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik - Fahri Av Müfettişlerinin Seçimi, Eğitim, Görev ve Yetkileri ile Çalışma Esas ve Usullerine Dair Yönetmelik

	• Merkez Av Komisyonu, İl ve Merkez Av Komisyonlarının Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik • Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları Yönetmeliği • Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği • Yaban Hayvanları Listesi 2022 Resmî Gazete • Deniz Kaplumbağalarının Korunmasına İlişkin Genelge • Kümes Hayvanları Av Hayvanlarının Satışına İlişkin Genelge 2021-1 • Nakliye Yönetmeliği ve Kullanım Genelgesi 2009-23 • Av Koruma Memurları ve Saha Bekçilerine Verilecek Demirbaş Silahlara İlişkin Yönerge • Halkalama Lisansı Verilmesi ile Ulusal Halkalama Komisyonu Ve Halkalama İstasyonları Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge • Av Turizmi Katılım Payına İlişkin Yönerge • Envanter Teknikleri ve Envanter Yaklaşık Maliyet Hesaplama • Av Kılavuzlarının Seçimi, Eğitimi, Çalışma ve Görevleriyle İlgili Talimat • Av Turizmi Avlanma Kotalarının Belirlenmesinin Onaylanması • Av Turizmi Kotalarının Belirlenmesine İlişkin Talimat • Avcı Eğitiminin Düzenlenmesine İlişkin İş Birliği Protokolü • Avcı Eğitim Kursu Programı • Örnek Avlak İhalelerinde Üret-Sal-Avlat Modeli Oluru • Örnek Avlaklarda İhale Ücretleri Oluru • Örnek Avlaklarda Katılım Payı Dağılımı Oluru • Örnek Avlaklarda Keklik, Sülün ve Tavşan Avlanma Planı Oluru • Örnek Avlaklarda Yaban Domuzu Avlanma Planı Oluru • Köy Tüzel Kişiliği ve Belde Belediyesi ile Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Sahalarında Koruma Hizmeti İş Birliği Esasları
Göstergeler	1. Yaban hayvanı popülasyonlarının varlığının ve bunların orman ekosistemi üzerindeki etkilerinin izlenmesinin yanı sıra orman ekosistemine yönelik risklerin belirlendiği önleyici tedbirlerin ve diğer tedbirlerin detaylandırılması için kanıtlar mevcut olacaktır. 2. Gençleştirme sahalarında koruma önlemleri alınacaktır.
Doğrulama kaynağı	• Av Yönetim Planı. • Yabani hayvan tür ve popülasyonlarının tespiti • Bağımsız bir kuruluş tarafından yürütülen saha kontrolü • Tarım ve Orman Bakanlığı Stratejik Planı (2019-2023) • Tarım ve Orman Bakanlığı İdari Faaliyet Raporu • Türkiye SOY K&G Raporu 2019 • Uzun Devreli Gelişme Planları • Ekosistem Tabanlı Çok Amaçlı Orman Yönetim Planı • Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Yaban Hayvanı Türleri Envanteri
Minimum gereksinimler	• Orman Yönetim planlarında yaban hayvanları popülasyonlarının yenilenmesine ve biyolojik çeşitliliğin gelişimine yönelik alınacak tedbirler mevcut olacaktır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin korunması, geliştirilmesi ve artırılması	
Tematik alan: Doğayla uyumlu ormancılık uygulamaları	
Kriter No.	4.7.
Kriter tanımı	Dikili veya devrilmiş durumdaki ölü ağaçlar, anıt ağaçlar, kovuk ağaçlar, yaşlı ağaçlar ve IUCN koruma statüsündeki ağaçlar, biyolojik çeşitliliğin korunması için gerekli olan orman ve komşu ekosistemlerin (tampon bölge) bileşiminde bırakılacaktır. Bu işlem, ormanın sürdürülebilirliği üzerindeki potansiyel etkiler dikkate alınarak gerçekleştirilecektir.
Mevzuat ile bağlantı	• 05.02.2008 tarih ve 26778 Sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği • 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esaslarına Ait Tebliğ
Göstergeler	1. Ormanda anıt, yaşlı, ölü, devrik ve IUCN koruma statüsündeki ağaçların bırakılması için yazılı talimatlar mevcut olup, uygulama bu talimatlar çerçevesinde yapılacaktır. Yönetim planlarında uygun görülen alanlarda hektar başına en az 1 dikili veya devrilmiş ölü ağaç bırakılması sağlanacaktır.
Doğrulama Kaynağı	• Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Orman Yönetim Planı • Türkiye SOY K&G Raporu 2019 • Ormandaki yaşlı ağaçların sayısı ve hacmi hesaplanır. • Ormana dikilen veya devrilen ölü ağaçların sayısı ve miktarı izlenir, raporlanır ve ilgili denetimlere tabi tutulur. • Bağımsız bir kuruluş tarafından gerçekleştirilen saha kontrolü
Minimum Gereksinimler	• Hektar başına en az 2-3 ağaç kriter tanımına göre meşcerede bırakılacaktır. • Orman sürdürülebilirliği ile ilgili olarak, üretim faaliyetlerinin sonunda 3 cm'den daha ince odun artıkları ormanda bırakılacaktır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin sürdürülmesi, korunması ve geliştirilmesi	
Tematik alan: Geleneksel yönetim sistemleri	
Kriter No.	4.8.
Kriter tanımı	Korudan baltalığa dönüşen ve düşük verimli meşe (Akmeşe) alanlarında odun kömürü üretimi amacıyla canlandırma kesimi yapılarak biyolojik çeşitlilik korunacak ve sosyo-ekonomik kalkınmaya katkı sağlanacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	6831 Sayılı Orman Kanunu; 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Üretim ve Satış Esasları Tebliği
Göstergeler	- Korudan baltalık haline dönüştürülen alanlar ile kapalılık ve hacim gibi faktörler açısından biyolojik çeşitlilik performansı düşük olan alanlar dikkate alınacaktır. - Ekonomik işlevi olan baltalık işletmelerinde kesim alanı 20 hektarı aşmamalıdır.
Doğrulama kaynağı	- Meşcere türleri için Orman Amenajman Planı veya eşdeğerinden alınan veriler ve önceki amenajman dönemi ile karşılaştırma. - Bağımsız bir kuruluş tarafından gerçekleştirilen saha kontrolü.
Minimum gereksinimler	

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin sürdürülmesi, korunması ve geliştirilmesi	
Tematik alan: Geleneksel yönetim sistemleri	
Kriter No.	4.9.
Kriter tanımı	Bazı ağaç türlerinde uygulanan Tetar işletmeciliği (Ihlamur, Defne, Dişbudak ve Akçaağaç) ekosistemin biyolojik ve teknik isteklerine göre yapılacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	6831 Sayılı Orman Kanunu 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Üretim ve Satış Esasları Tebliği
Göstergeler	- Tek tek veya gruplar halinde muhafaza edilerek biyolojik çeşitlilik sağlanacaktır. - Ağaççıklarda 1/3 oranında tepe bırakılacak şekilde yan dallar tetar kesimine tabi tutulur. Diğer sürgünler tıraşlama kesilecektir.

Doğrulama kaynağı	07.04.2021 tarih ve 808739 Sayılı OGM Orman Amenajman Planlarında Bitkisel Ürünler İşletme Sınıfına Tahsis Edilen Kireç Sahalarında Faydalanma ve Bakım Planı Talimatı 24.01.2020 tarih ve 134850 Sayılı OGM Orman Amenajman Planlarında Bitkisel Ürün Amenajman Sınıfına Ayrılan Defne Alanlarında Yaprak ve Meyve Değerlendirme Talimatı - Meşcere türleri için Orman Amenajman Planı veya eşdeğerlerinden alınan veriler ve önceki yönetim dönemiyle karşılaştırma. - Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü.
Minimum gereklilikler	- İşletme amacına uygun olarak her 5 yılda bir periyodik rehabilitasyon gözden geçirilir. 317 Sayılı Silvikültür Uygulama Esaslarının gerektirdiği gereksinimler uygulanır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin sürdürülmesi, korunması ve geliştirilmesi	
Tematik alan: Geleneksel yönetim sistemleri	
Kriter No.	4.10.
Kriter tanımı	Hızlı gelişen türlerden en önemlisi olan ve doğal yayılış gösteren Titrek Kavak meşcereleri uygun habitatlarda ve ekolojik, sosyal ve ekonomik açıdan uygun olduğu durumlarda klasik yöntemle yönetilecektir.
Mevzuat ile bağlantı	6831 Sayılı Orman Kanunu 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği 302 Sayılı Odun dışı orman ürünlerinin envanter ve planlaması ile üretim ve satış esasları Tebliği
Göstergeler	- Ulusal mevzuata uygun olarak, altyapı ve bitki örtüsünün tesisi ve yönetiminde Orman Amenajman Planları ile Orman Silvikültür ve Koruma Planları hükümleri uygulanacaktır. - Endüstriyel plantasyonlar için uygun alanlar seçilecektir.
Doğrulama kaynağı	- Meşcere tipleri için Orman Amenajman Planı veya eşdeğerinden alınan veriler ve önceki amenajman dönemi ile karşılaştırma. - Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü. - Avans planların uygulanması
Minimum gereksinimler	Münferit veya gruplar halinde muhafaza edilerek biyolojik çeşitlilik sağlanacaktır.

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin sürdürülmesi, korunması ve geliştirilmesi	
Tematik alan: Geleneksel yönetim sistemleri	
Kriter No.	4.11.
Kriter tanımı	Katran ve reçine üretimi yanında bitkisel tedavi amacıyla yöresel olarak üretilen kozalak şurubu ve sirkesi yapımında kullanılan genç sedir ve karaçam ağaçlarının kozalaklarının sürdürülebilirlik ilkelerine göre toplanması ve geleneksel yöntemlerle ekstraksiyon işlemlerine tabi tutularak pazara sunulması kırsal kalkınmaya katkı sağlanacaktır. Dekoratif süs eşyaları yapımı amacı ile dal yaprak, kozalak, kök gibi parçaları kullanılacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	• 6831 Sayılı Orman Kanunu • 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği • 302 Sayılı Odun dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Üretim ve Satış Esasları Tebliği
Göstergeler	1. Geleneksel yöntemlerle elde edilen ürünlerin devamlılığının sağlanması için OGM'den ürün/hammadde temini, hasılat (faydalanma) planlarına bağlı olarak tarife fiyatı ile devam ettirilecektir. 2. Sedir kozalağı olgunlaşma zamanı Eylül-Ekim ayları olup, kozalak olgunlaşma süresi 26 aydır ve 2-3 yılda bir kez zengin tohum yılı görülecektir. 3. Karaçam kozalağı olgunlaşma zamanı Eylül-Ekim ayları olup, kozalak olgunlaşma süresi 22 aydır ve 2-3 yılda bir kez zengin tohum yılı görülecektir.
Doğrulama kaynağı	• Meşcere türleri için Orman Amenajman Planı veya eşdeğerlerinden alınan veriler ve önceki yönetim dönemiyle karşılaştırma. • Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü.
Minimum gereklilikler	

Bölüm 4: Orman ekosistemlerinin biyolojik çeşitliliğinin sürdürülmesi, korunması ve geliştirilmesi	
Tematik alan: Geleneksel yönetim sistemleri	
Kriter No.	4.12.
Kriter tanımı	Orman sahibinin, orman köylülerinin yakacak ihtiyacını karşılamak üzere süceyrat odunu ve çıra üretimi yapmasına izin verilecektir.
Mevzuat ile bağlantı	• 6831 Sayılı Orman Kanunu • 317 Sayılı Silvikültürel Uygulamaların Teknik Esasları Tebliği • 302 Sayılı Odundışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması İle Üretim ve Satış Esasları Tebliği
Göstergeler	1. Süceyrat odunu üretimi 3-5 cm kalınlığındaki ağaçlardan veya 26 cm ve üzeri ağaçlardan sağlanacaktır. 2. Çıra üretimi amacıyla özellikle ağaçlarının kökleri plan dışı olarak kullanılmayacaktır.
Doğrulama kaynağı	• Meşcere türleri için Orman Amenajman Planı veya eşdeğerlerinden alınan veriler ve önceki yönetim dönemiyle karşılaştırma. • Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü. • Orman Kanunu'nun 31. maddesine göre zati yakacak ihtiyaçlarının belirlenmesi
Minimum gereksinimler	• Süceyrat odununun 3-5 cm çapa sahip ağaçlardan elde edilecek ve hane başına 18 ster süceyrat odunu verilecektir.

Bölüm 5: Ormanların koruma fonksiyonlarının (özellikle toprak ve su) bakımı ve geliştirilmesi	
Tematik alan: Orman koruma işlevleri	
Kriter No.	5.1.
Kriter tanımı	Bu kriter, başta toprak ve su olmak üzere diğer kaynakları korumak için ayrılacak veya bu amaçla yönetilecek ormanlarla ilgilidir. Türkiye SOY K&G ulusal setinde bu kriter için 3 gösterge belirlenmiştir. Ayrıca bu kriter altındaki göstergeler toplam 7 alt gösterge ile izlenmekte ve raporlanmaktadır. Böylece kriterin kapsayıcı bir gösterge seti üzerinden raporlanması sağlanmıştır. Orman yönetim planları, erozyonla mücadele, rüzgar erozyonuna karşı koruma, su kaynaklarının korunması, suyun zararlı etkilerinden (sel, çığ) korunma ve altyapı koruması gibi koruyucu orman işlevlerini sürdürmeyi ve geliştirmeyi amaçlamalıdır. Koruma amaçlı ormanlar Orman Yönetim Planlarında veya eşdeğerlerinde belirtilmeli ve haritalanmalıdır. Silvikültür ve koruma faaliyetleri, ormanların koruyucu işlevlerini sürdürmek veya geliştirmek amacıyla düzenlenecektir.
Mevzuat ile bağlantı	• Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi • Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi • Madde Anayasa'nın 44. Maddesi • 6831 Sayılı Orman Kanunu; • Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu No. 5403 • 3402 Sayılı Kadastro Kanunu, • Milli Parklar Kanunu No. 2873, • Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu • Orman Kadastro ve 2/B Uygulamaları Hakkında Yönetmelik, • 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Satışı Hakkında ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Kanun, • 831 Sayılı Sular Hakkında Kanun • Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi • 23.10.2019 tarih ve 30927 Sayılı Ağaçlandırma Yönetmeliği • 11.01.2017 tarih ve 29945 Sayılı Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik • 13.08.1984 tarih ve 18492 Sayılı Muhafaza Ormanlarının Ayrılması Ve İdaresi Hakkında Yönetmelik

Göstergeler	1. Mevcut teknik, ekonomik, biyolojik ve sosyal veriler izlenmekte ve raporlanmaktadır. 2. Su hasadı amacıyla; normal kapalı ve boşluklu kapalı ormanlarda dere ıslahı, galeri ağaçlandırmaları (nehir ve dere kenarı ağaçlandırmaları dahil), baraj ve gölet gibi su toplama havzalarında bu amaçla ayrılan veya yönetilen ormanlara ilişkin veriler izlenecek ve raporlanacaktır. 3. Doğal afetlere karşı genel koruma sağlayan ve yollar, fabrikalar, yerleşim alanları vb. altyapı tesislerinin korunması için tahsis edilen veya bu amaçla yönetilen orman alanları ölçülecek, izlenecek ve raporlanacaktır. Bu gösterge kapsamında yer alacak verilerde çakışma riski bulunduğundan, amacı açıkça belirtilen korunan ormanlar dikkate alınacaktır. Birden fazla koruma amacı için ayrılmış veya yönetilen ormanlarda ilk amaç dikkate alınacaktır. 4. Silvikültür ve gençleştirme faaliyetleri meşcere tipi ve işletme sınıfına uygun olarak yapılacaktır. 5. Koruma amaçlı orman alanlarının haritaları mevcut olacaktır. 6. Ormanlar, orman amenajman planlarında ana amaçlarına göre sınıflandırılacaktır. 7. Ekosistem tabanlı işlevsel orman yönetim planları mevcut olacaktır.
Doğrulama Kaynağı	• Orman Amenajman haritaları. • Orman Amenajman Planları ve/veya eşdeğerleri. • Bağımsız bir kuruluş tarafından yürütülen saha kontrolü. • Entegre Havza Yönetim Planları ve Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri • Yukarı Havza Sel Kontrolü Eylem Planı
Minimum gereksinimler	• Ormanların koruyucu işlevlerinin ekonomik olarak değerlendirilmesini ve bu ekosistem değeri değerlendirmelerinin orman geliştirme yatırımlarında değerlendirilmesini sağlayacak mekanizmalar kurulacak veya mevcut mekanizma güçlendirilecektir.

Bölüm 5: Ormanların koruma işlevlerinin sürdürülmesi ve geliştirilmesi (özellikle toprak ve su)	
Tematik alan: Orman koruma işlevleri	
Kriter No.	5.2.
Kriter tanımı	Toprak erozyonu riskine maruz kalan ormanlarda, orman koruma ve silvikültür faaliyetlerinin seçimi ve uygulanması toprağı korumaya yönelik olacaktır. Su koruma işlevine sahip ormanlarda, suyun miktarı ve kalitesi üzerinde olumsuz bir etki yaratmamak için ormancılık faaliyetlerinin tespitine ve uygulanmasına özel dikkat gösterilir. Bu, ormanlarda veya koridorlardan geçen hayvanlar için otlatmayı yasaklayan önlemleri içerir. Ormancılık faaliyetlerinde su kalitesini olumsuz etkileyen uygunsuz kimyasalların ve zararlı maddelerin kullanılması yasaktır. Prensip olarak, orman yönetimi, orman alanıyla ilgili en azından tanımlanmış orman ekosistem hizmetlerini sürdürmeyi ve mümkün olduğunca geliştirmeyi amaçlamalıdır.
Mevzuat ile bağlantı	• Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi • Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi • T.C. Anayasası 44'üncü maddesi • 6831 Sayılı Orman Kanunu. • Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu No. 5403 • Ağaçlandırma Yönetmeliği • Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik • Muhafaza Ormanlarının Ayrılması ve İdaresi Hakkında Yönetmelik • Ormanlarda Ve Orman İçinde Bulunan Otlak, Yaylak Ve Kışlaklarda Hayvan Otlatılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik • 7337 Sayılı Hatıra Ormanları ve Bağışlarla Yapılan Ağaçlandırmalara İlişkin Tamim
Göstergeler	1. Koruma amaçlı ormanlarda silvikültür ve gençleştirme faaliyetlerinin seçimi kriter gereksinimine uygun olacaktır. 2. Yeterli teknolojinin kullanılması sağlanacaktır. 3. Olağanüstü olaylar (yangın, afetler vb.) sebebiyle orman rehabilitasyonu durumları hariç orman fonksiyonlarını korumak için tıraşlama kesimi yapılmayacaktır. 4. Toprak erozyonu riski olan veya koruma fonksiyonu olan ormanlarda, toprak tabakasını parçalayan ve zarar veren yıkıcı teknikler veya ağır makineler kullanılmayacaktır. 5. Belirlenen alan için orman ekosistem hizmetleri tanınacak ve sürdürülecektir. 6. Su hasadı amacıyla; normal kapalı ve boşluklu kapalı ormanlarda dere ıslahı, galeri ağaçlandırması (nehir ve dere kenarı ağaçlandırmaları dahil), baraj ve gölet gibi su toplama havzalarında bu amaçla ayrılan veya yönetilen ormanlara ilişkin veriler izlenecek ve raporlanacaktır.

Doğrulama kaynağı	• Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı (2019-2030) • Yukarı Havza Taşkın Kontrolü Eylem Planı (2013-2018) • Erozyonla Mücadele Eylem Planı (2013-2018) • Baraj Havzaları Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Eylem Planı (2013-2018) • Yol Kenarı Ağaçlandırma Eylem Planı • Nehir ve Dere Kenarı Ağaçlandırmaları Eylem Planı (2015-2019) • Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri (Murat ve Çoruh Nehir Havzaları, Anadolu ve Doğu Anadolu Su Havzaları, TULIP Projesi gibi) • Orman Genel Müdürlüğü İdari Faaliyet Raporu • Yaylalar ve Yaylacılık Paneli 2016 • Silvikültür ve koruma önlemlerinin seçimi için OAP (Orman Amenajman Planı) 'deki hükümler. • Üretim tekniklerinin seçimi için yıllık uygulama planlarında yer alan hükümler. • Belirlenen alan için orman ekosistem hizmetleri haritası (eğer daha önce hazırlanmıştır). • Saha kontrolü bağımsız bir kuruluş tarafından gerçekleştirilir. • Orman Genel Müdürlüğü Risk Yönergesi
Minimum gereksinimler	• Toprağın korunması ve verimli kullanılması anayasal bir düzenleme olup mevzuat açısından bir ihtiyaç bulunmamakla birlikte, Türkiye'nin coğrafi yapısı ve iklim değişikliğinden en fazla etkilenmesi beklenen ülkeler arasında yer alması nedeniyle alınacak tedbirlerin daha da güçlendirilerek devamının sağlanması önem arz etmektedir.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Ormanların sosyo-ekonomik işlevleri	
Kriter No.	6.1.
Kriter açıklaması	Ormanların topluma ve ülke ekonomisine sağladığı her türlü katkı sosyo-ekonomik işlevlerdir. Orman kaynakları, bir yandan insanların maddi ve manevi ihtiyaçlarını somut bir şekilde doğrudan gidererek sosyo-ekonomik yaşama olumlu katkı sağlarken, diğer yandan tüm doğal sistemlerin dengelerinin korunmasını ve geliştirilmesini güvence altına almaktadır. Orman idaresi, toplumun odun, odun dışı ürün ihtiyaçları, sağlık, rekreasyon, eko-turizm ve estetik değerlerle ilgili orman kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde kullanımını ve orman ekosisteminin bir parçası olan orman köylüsünün yerinde kalkınmasını öncelleyen sosyo-ekonomik faaliyetlerini işleyerek ve istihdama yönelik çalışmalar yaparak sürdürecektir. Tüm bireylerin yaşamlarını etkileyen kararlara katılma ve ekonomik, sosyal ve kültürel haklardan yararlanma hakkını teyit eden İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne uygun olarak, ormanlarla yakın ilişki içinde yaşayan yerel toplulukların orman ürün ve hizmetlerine erişimini sağlamak için gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Orman uygulamaları ve işletmeleri, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde tanımlanan insan haklarına saygı gösterir. Paydaşlarla iletişim ve istişareler, bu temel insan haklarına saygı duyan ve bunları teşvik eden katılımcı bir yaklaşımla yürütülür. Ormanlar, işlevlerine göre fonksiyonel planlamaya göre yönetilecektir.
Mevzuat ile bağlantı	• T.C. 1982 Anayasası 169-170'inci Maddeler, • 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Arazilerin Satışı Hakkında Kanun, • 05.02.2008 tarih ve 26778 Sayılı Orman Amenajman Yönetmeliği • 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 31-32 ve 33'ncü Md. Uygulanmasına Dair Yönetmelik, • Orman Parkları Yönetmeliği, • 313 Sayılı Orman Parkları Tebliği, • 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve planlaması ile Satış Esasları Hakkında Tebliğ, • 307 Sayılı Bal Ormanları İşletilmesi ve Yönetilmesi Tebliği, • 313 Sayılı Orman Parkları Tebliği • İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi
Göstergeler	1. Fonksiyonel planlama, ormanların sosyo-ekonomik fonksiyonlarını yerine getirecek şekilde yapılacaktır. 2. Rekreasyonel ve estetik değerlere sahip alanlar, koruma kullanma dengesini sağlayacak şekilde yönetilecektir. 3. Orman içi ve civarındaki köylülerin orman ürünlerine (inşaat, yakacak, odun dışı ürünler) olan ihtiyaçlarının karşılanması sağlanacaktır. 4. Ortaya çıkabilecek anlaşmazlıklarla ilgili idari mekanizmalar dikkate alınır. 5. Orman köylerinde istihdam edilen ve istihdama katılan yöre halkına destek sağlanmaktadır. 6. ORKÖY destekleri sayesinde orman köylülerinin yerinde kalkınması sağlanmaktadır.

Doğrulama kaynağı	- Türkiye Soy K&G Raporu 2019, - Orman Genel Müdürlüğü Stratejik Planı (2024-2028), - Orman Amenajman Planları, - Odun Dışı Orman Ürünleri Planları, - Orman Genel Müdürlüğü Yıllık Ormancılık İstatistikleri, - Orman Genel Müdürlüğü İdare Faaliyet Raporu, - Yıllık Performans Değerlendirme Raporları, - Yapılan denetimlerden arşivlenmiş raporlar, - Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü
Minimum gereksinimler	-Sürdürülebilir orman yönetimi sosyo-ekonomik işlevlerin yerine getirilmesi için gereklidir.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Ormanların sosyo-ekonomik işlevleri	
Kriter No.	6.2.
Kriter açıklaması	Toplunun ormanlardan beklentilerinin karşılanabilmesi için sürdürülebilir orman yönetimi ilkeleri çerçevesinde orman fonksiyonlarına göre yapılan (hukuki, teknik ve idari) düzenlemelere uygun olarak kullanılması esastır. Ormanların korunan kısımlarında, insan güvenliğinin risk altında olduğu yerlerde, orman koruma, ağaçlandırma, üretim alanlarında, orman yangını riski olan yer ve zamanlarda ormanlara girişlere kısıtlama ve yasaklar getirilecektir. Bu durumlarda tüm iletişim araç ve gereçleri ile gerekli tüm bilgiler sağlanacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	6831 Sayılı Orman Kanunu, 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu, - Orman Yangınlarının Önlenmesi ve Söndürülmesinde Görevlilerin Görecekları İşler Hakkında Yönetmelik.
Göstergeler	- Ormanlara giriş çıkış ile ilgili mülki amirliklerce alınan kararlara uyulacaktır. - Ormancılık çalışmalarına göre belirlenen alanlara getirilen kısıtlamalar - Orman yangınları toplumsal farkındalık eğitimleri gerçekleştirilecektir.
Doğrulama kaynağı	- Orman Yönetim Planları, - OGM Yıllık Ormancılık İstatistikleri, - Konumlara ve süreye göre ilan edilen kısıtlama ve yasaklar için arşivlenmiş belgeler, - Yapılan bilgilendirme araçları için bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha ve diğer tip kontroller.
Minimum gereksinimler	Kısıtlama ve yasaklamaların uygulandığı yerlerde önceden bildirim ve gerekli uyarı işaretleri yapılmalıdır.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların korunması	
Tematik alan: Mülkiyet ve Geleneksel Haklar	
Kriter No.	6.3.
Kriter açıklaması	Kadastrosu tamamlanan ormanlar Tapu Kadastrosu ile ilişkilendirilir ve orman parselleri tapu kayıtlarına işlenir. Arazi kullanım hakları, çalışma koşulları, orman işletmeciliği ve mülkiyet uyumsuzluklarında ortaya çıkan itiraz ve uyumsuzluklar inceleme sonucunda veya yargı kararları doğrultusunda hareket edilerek çözüme kavuşturulacaktır. Orman arazisi ve orman ürünleri ile ilgili yasal, geleneksel haklar ulusal düzenlemelere uygun olarak tanımlanacaktır. Orman yönetimi faaliyetleri yasal ve geleneksel haklar temelinde uygulanacak ve izlenecektir. Sosyal güvenlik, çalışma koşulları, iş sağlığı ve güvenliği, insan kaynaklarının geliştirilmesi, örgütlenme ve sendikalaşma hakları, Türkiye'nin taraf olduğu BM ILO Sözleşmeleri temelinde uygulanacak, izlenecek ve uyarlanacaktır. NOT: Yerli halkın haklarına ilişkin BM beyannamesi Türkiye için geçerli değildir.
Mevzuat ile bağlantı	• T.C Anayasası 169-170'inci Maddeler, • 3402 Sayılı Kadastro Kanunu, • 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun • 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında) • 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Arazilerin Satışı Hakkında Kanun, • 5831 Sayılı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, • Orman Kanunu'nun 17'nci Madde Uygulaması Hakkında Yönetmelik, • Orman Kanunu'nun 18'inci Madde Uygulaması Hakkında Yönetmelik, • Orman Kadastrosu ve 2/B Uygulamalar Yönetmeliği, • Orman Sayılmayan Tapulu Taşınmazların Üzerindeki Ağaç ve Ağaççıklardan Faydalanılması Hakkında Yönetmelik, • 6831 S. Orman Kanunu'nun 31-32 ve 33'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Yönetmelik, • 280 Sayılı Orman Kanunu'nun 31-32 ve 33'üncü Maddelerinin Uygulanması Hakkında Tebliğ, • Taraf Olunan ILO Sözleşmeleri (87'inci ve 98'inci)
Göstergeler	1. Mülkiyet uyumsuzluklarında itiraz incelemesi ve adli arazi uygulamaları 2. Orman köylülerine ve kooperatiflerine tanınan yasal ve geleneksel hakların düzenli olarak uygulanması. 3. Orman köylülerinin orman içi ve bitişigindeki zati ihtiyaçlarının karşılanması esasları ve hak sahipliği oranları 4. Hukukun üstünlüğüne ilişkin evrensel ilke kabul edilmiştir. 5. Çalışma hayatı ile ilgili yasal düzenlemelere ve uluslararası taraf olduğumuz sözleşmelere uygun olarak sendikalaşma ve toplu pazarlık haklarında uygulamalar sürdürülecektir.

Doğrulama kaynağı	- Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) - OGM Yıllık Ormancılık İstatistikleri - Yıl sonu uygulama sonuçları - Yıllık Performans Değerlendirme Raporları - Orman köylü ve kooperatifleriyle görüşmeler - Bağımsız kuruluş tarafından yapılan saha kontrolü - Toplu Sözleşmeler - Sendikalar ile yapılan yıllık toplantı raporları
Minimum gereksinimler	Yukarıda belirtilen gerekliliklere uygunluk sağlanmalıdır.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Mülkiyet ve Geleneksel Haklar	
Kriter No.	6.4.
Kriter açıklaması	Orman alanlarında çeşitli türdeki kamu ve özel sektör (madencilik, turizm, eğitim vb.) faaliyetleri için verilen saha izinleri, ormanların ekolojik, ekonomik ve sosyal fonksiyonları üzerinde olumsuz sonuçlara yol açmayacak şekilde gereklilik ve kamu yararı esas alınarak verilecektir. İzin süreleri sonunda sahaların rehabilite edilerek yeniden orman ekosistemine katılması sağlanacaktır. İzne konu alanlarda bölgede sosyal sorunlara yol açmayacak önceliklere uyulması esas olacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	6831 Sayılı Orman Kanunu, 2872 Sayılı Çevre Kanunu, 3234 Sayılı Jandarma Genel Komutanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, - Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 334. Maddesi, - Orman Kanunu'nun 16'ncı Maddesinin Uygulama Yönetmeliği, - Orman Kanunu'nun 17'nci Madde Uygulaması Hakkında Yönetmelik, - Orman Kanunu'nun 18'nci Madde Uygulaması Hakkında Yönetmelik, - Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği.
Göstergeler	- İzinlerle ilgili prosedürlerin uygulanması, yüksek yargı kararlarında vurgulanan kamu yararı durumu. - Orman alanlarında izin sözleşmelerinde belirtilen hususlara uyulması
Doğrulama kaynağı	- ORBİS - Periyodik olarak gerçekleştirilen saha denetimleri - Yıllık uygulama sonuçları
Minimum gereksinimler	Verilecek izinlerde üstün kamu yararı bulunması halinde izin verilmesi.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların korunması	
Tematik alan: Mülkiyet ve Geleneksel Haklar	
Kriter No.	6.5.
Kriter açıklaması	Ormancılıkta üretim-nakliye işlerinde çalışan köylülerin ve kooperatiflerin istihdamına öncelik verilerek, istihdamlarını teşvik etmek ve katkı sağlamak amacıyla yaptıkları işe uygun ayni (Köylü Pazar Satışı) ve nakdi (İstihkak Fazlası) ilave haklar verilecektir. Odun dışı orman ürünleri, fayda planlarına uygun olarak piyasa fiyatının altında orman köylülerine verilecektir. Orman köylülerinin işleyecek ve yakacak orman ürünü ihtiyaçları piyasa fiyatının altında düşük fiyatla karşılanacaktır. Orman yöneticisi/sahibi ve hizmet sağlayıcıları da çalışanlara ve görevlendirilen orman işçilerine ulusal mevzuata uygun olarak asgari düzeyde adil ücretler sağlayacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	• T.C Anayasası 169-170 Maddeler, • 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun • Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334. Maddesi • 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 31-32 ve 33'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Yönetmelik, • 315 Sayılı Orman Kanunu'nun 31-32 ve 33'üncü Maddelerinin Uygulanması Hakkında Tebliğ, • 289 Sayılı Orman Ürünlerinden Faydalanmak İsteyenlere Verilecek İzinlere ait Tebliğ, • 316 Sayılı 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun değişik 34'üncü maddesinin uygulamasına ait Tebliğ, • 302 Sayılı Odun Dışı Orman Ürünlerinin Envanter ve Planlaması ile Satış Esasları Hakkında Tebliğ.
Göstergeler	1. 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun değişik 34. maddesine göre Köylü Pazar Satışı (KPS) odun ve ihtiyaç fazlası istihkakların ödenmeleri. 2. Orman köylülerinin zati inşaat ve yakacak ile müşterek ihtiyaçlarının tespiti.
Doğrulama Kaynağı	• Zati ve müşterek ihtiyaç tespit listeleri • Yasal haklarla ilgili tahakkuk eden tespitler • Yıllık uygulama sonuçları
Minimum gereksinimler	• Orman köylüleri ve kooperatifler ormancılıkta öncelik, teşvik ve katkılardan faydalanabilir.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Mülkiyet ve Geleneksel Haklar	
Kriter No.	6.6.
Kriter açıklaması	Orman köylüleri ve kooperatifler kredi ve hibelerle desteklenecek, yerinde istihdam ile kalkınmalarına katkı sağlanacaktır. OR-KÖY tarafından orman köylüleri için havza bazlı projeler uygulanacak olup, bireysel ve kooperatif destekleri şeklinde uygulanmaktadır. Orman köylülerinin refah düzeyini artırmak, yakıt olarak odun kullanımını azaltmak, istihdam için gelir elde etmek (hayvancılık, sera yetiştiriciliği, tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği, halı dokuma, orman üretiminin mekanizasyonu için araç ve gereçler vb.) amacıyla bireysel destek sağlanacaktır. Kooperatif destekleri, orman köylerindeki tarımsal kalkınma kooperatiflerine proje bazlı desteklerdir.
Mevzuat ile bağlantı	• T.C. Anayasası, Madde 169-170, • 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 3234 Sayılı Jandarma Genel Komutanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, • Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 334. Maddesi • 6292 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Satışı Hakkında Kanun, • Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik.
Göstergeler	1. Orman köylülerinin istihdamına yönelik OR-KÖY projelerinin sayısı (sosyal ve ekonomik projeler) 2. Yıllık bazda orman köylerine, köylülere ve tarımsal kalkınma kooperatiflerine verilen destek sayısı
Doğrulama kaynağı	• OR-KÖY Projesi Uygulama Sonuçları • Değerlendirme ve İzleme Raporları • İlgili taraflarla toplantılar • Yıllık Bütçe programlarının gerçekleşme oranı
Minimum gereksinimler	• Gerekli koşulları sağlayan orman köylüleri ve orman köy kooperatifleri proje uygulama kredisi ve desteklerinden faydalanabilir.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Eğitimler ve Bilgi Geliştirme	
Kriter No.	6.7.
Kriter açıklaması	Orman Genel Müdürlüğü (OGM), sürdürülebilir orman yönetiminin gereklerine göre, orman kaynaklarının planlanması ve yönetimi için kurumda istihdam edilen teknik ve idari personelin ormancılık teknikleri ve uygulamaları konusunda stratejik planın amaç ve hedeflerine uygun olarak (hizmet içi eğitim seminerleri, teknik çalıştaylar) geliştirilmesi ve eğitilmesi imkânına sahiptir. Mesleki bilgi geliştirme, araştırma ve eğitim programları üniversiteler, araştırma kurumları ve meslek örgütleri ile ortaklaşa yürütülecektir. Uluslararası ormancılıkla ilgili etüt ve projeler yürütülür. Bu bilginin kullanımından doğan faydaların adil paylaşımı kuruluş tarafından dikkate alınacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, - Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334. Maddesi, - OGM 2024-2028 Stratejik Planı, - OGM personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği
Göstergeler	- Faaliyet alanlarına göre yıllık hizmet içi eğitim programları - Üniversiteler, meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları vb. ile ortak programların sayısı ve bu programlara katılanların sayısı - Uluslararası ve ulusal projeler ve iş birliği programları
Doğrulama kaynağı	- Eğitim katılım belgeleri ve sertifikaları, - Yıllık uygulama sonuçları, - İzleme, değerlendirme raporları. - Yapılan Yayınlar.
Minimum gereklilikler	Eğitim ve bilgi geliştirme periyodik olarak yapılacaktır.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Eğitimler ve Bilgi Geliştirme	
Kriter No.	6.8.
Kriter açıklaması	Ormancılık faaliyetlerinde çalışan orman köylülerine ve hizmet sunucularına üretim, ağaçlandırma, silvikültür vb. teknik konularda düzenli olarak uygulamalı eğitim, tatbikat ve bilgilendirme yapılacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	• 3234 Sayılı Jandarma Genel Komutanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun • Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 334. Maddesi, • 5544 Sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu • Faaliyet alanlarına göre yıllık eğitim programları
Göstergeler	1. Orman köylüleri ve kooperatifler için üretim, standardizasyon, İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) eğitim ve tatbikat programları, 2. Ağaçlandırma, silvikültür, fidanlık vb. için İSG eğitim ve tatbikat programları
Doğrulama kaynağı	• Yıllık eğitim, tatbikat değerlendirme raporları • Eğitim katılım belgeleri ve sertifikaları
Minimum gereksinimler	• Faaliyet alanına göre tehlikeli mesleklerde zorunlu mesleki eğitim veya mesleki yeterlilik belgesi şartı bulunmaktadır.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: İş Sağlığı ve Güvenliği	
Kriter No.	6.9.
Kriter açıklaması	Orman işlerinde çalışanların sağlık, iş güvenliği ve riskleri ile ilgili gerekli tedbirlerin alınması İş Kanunu ve İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereği olduğundan, bu konuda uygulamada alınacak tedbirler planlanacak, düzenlenecek ve yürütülecektir. Çalışma koşullarında ortaya çıkan itiraz ve uyuşmazlıklar inceleme sonucunda veya yargı kararları doğrultusunda hareket edilerek çözüme kavuşturulacaktır. Kurum çalışanlarına yönelik gerekli tedbirlerin alınması, eğitimlerin yapılması ve izlenmesi düzenli olarak gerçekleştirilecektir. Ormancılık çalışmalarında hizmet alımı ile bir sözleşmeye dayalı olarak kendi adına çalışanlar için alınması gereken tedbir ve uygulamaların yerine getirilmesi istenmektedir.
Mevzuat ile bağlantı	• 4857 Sayılı İş Kanunu • 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu • 3234 Sayılı Jandarma Genel Komutanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, • Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 334. Maddesi • 5544 Sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu • BM Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmeleri (56 adeti) • OGM Risk Yönergesi • Hizmet Alımlarında Sözleşmelere İSG tedbir ve uygulamaları konulması • İş Sağlığı ve Güvenliği için hazırlanan dokümanlar. • İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği • Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği • Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik • “CE” İşareti Yönetmeliği
Göstergeler	1. İşyeri ile ilgili riskler tanımlanacaktır. 2. Acil Durum Planları hazırlanacaktır. 3. İSG Eğitimleri ile ilgili sertifikalar verilecektir. 4. Uygun İş Ekipmanı ve Kişisel Koruyucu Donanım Kullanılacaktır. 5. Ormancılık faaliyetlerinde meydana gelen iş kazaları kayıt altına alınacaktır.
Doğrulama kaynağı	• Mesleki Yeterlilik Belgesi ve İSG Eğitim Sertifikaları • Hizmet alımları için sözleşmeler ve iş bitirme teslim tutanakları • Bağımsız bir kuruluş tarafından yapılan saha denetim raporları
Minimum gereksinimler	• Tehlikeli işlerde çalışanlardan Mesleki Yeterlilik Belgesi istenmesi

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: İş Sağlığı ve Güvenliği	
Kriter No.	6.10.
Kriter açıklaması	İş Kanunu ve İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereğince orman idaresi, işveren olarak sağlık, iş güvenliği ve risklerle ilgili gerekli tedbirleri ve uygulamaları alacak olup, bu kapsamda kaynağında, çalışma ortamında ve bireye yönelik risk tedbirleri belirlenmiştir. Ormancılıkta hizmet alımlarında (birim fiyat, ihale vb.) hizmet sağlayıcı ve yangın gönüllüleri ile yapılan çalışmalarda alınması gereken tedbir ve uygulamaların yerine getirilmesi için ilgili taraflarla yapılan sözleşmelerde iş sağlığı ve güvenliği konularına yer verilecek ve takibi yapılacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	• 4857 Sayılı İş Kanunu • 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu • 5544 Sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu • BM Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmeleri (56 adeti) • OGM İş Sağlığı ve Güvenliği İç Yönergesi • OGM Risk Yönergesi • 310 Sayılı Oduna Dayalı Orman ürünlerinin Üretim İşlerine Ait Tebliğ
Göstergeler	1. Periyodik İSG eğitim programları ve katılımcı sayısı, 2. Yapılan hizmet alım sözleşmeleri 3. İSG konusunda taraflar arasındaki ihtilafların sayısı ve niteliği
Doğrulama kaynağı	- Eğitim sertifikaları - Değerlendirme ve izleme raporları - Bağımsız bir kuruluş tarafından gerçekleştirilen saha kontrolü
Minimum gereksinimler	• Tehlikeli mesleklerde çalışanlar için İSG eğitimi ve Mesleki Yeterlilik Belgesi zorunluluğu vardır.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Mevzuata Uygunluk	
Kriter No.	6.11.
Kriter açıklaması	Orman Genel Müdürlüğü, 6831 Sayılı Orman Kanunu gereğince tamamına yakını devlete ait olan ormanların yönetiminden, işletilmesinden ve korunmasından sorumlu kuruluştur. OGM, köklü ve kurumsal teşkilat yapısı ile hem merkez hem de taşra teşkilatının kapasitesine ve orman amenajman tekniklerine uygun olarak çalışacaktır. OGM, 1982 Anayasası'nın ormancılıkla ilgili amir hükümleri başta olmak üzere, 1956 tarihli ve 6831 Sayılı Orman Kanunu'nda yer alan maddeler ile mülkiyet, çevre koruma, ticaret, rüşvet ve yolsuzluk, iş sağlığı ve güvenliği vb. konularla ilgili kanunlar ve bunların uygulanmasına ilişkin tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge, emir, yönerge, talimat vb. ikincil mevzuat hükümlerini uygular, izler ve denetler.
Mevzuat ile bağlantı	- Sosyo-ekonomik fonksiyonlar bölümünde yer alan tematik alanlara ilişkin kriterlerde belirtilen farklı alanlardaki tüm yasal düzenlemeleri ve ikincil mevzuatı kapsamaktadır. - Kanun No: 3628 Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu
Göstergeler	- Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan işlem sayısı - İç ve dış denetim belgeleri hazır bulundurulmalı ve talep üzerine sunulmalıdır.
Doğrulama kaynağı	- Orman teşkilatını idari, teknik ve mali (Sayıştay vb.) yönden denetimini yapan kuruluş raporları - Ormancılık çalışmalarında yer alan paydaşlar ve kullanıcılarla yapılan anket, röportaj vb. çalışmalar - Bağımsız kuruluş tarafından yapılan denetimler 6831 Sayılı Orman Kanunu - ORBİS Kayıtları
Minimum gereksinimler	Yukarıda belirtilen gerekliliklere uyulmalıdır.

Bölüm 6: Sosyo-ekonomik işlevlerin ve koşulların sürdürülmesi	
Tematik alan: Mevzuata Uygunluk	
Kriter No.	6.12.
Kriter açıklaması	Ormanlardaki yasadışı faaliyetlerin önlenmesi ve sistematik olarak korunmasının yanı sıra, orman zararlıları ve yangınlarla ilgili önleyici tedbirler ile biyotik ve abiyotik zararlılarla mücadele için mevzuatta yer alan çalışmalar düzenli olarak yürütülecektir.
Mevzuat ile bağlantı	• T.C. Anayasası 169-170 Maddeler, • 6831 Sayılı Orman Kanunu, • 3234 Sayılı OGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun • Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 334. Maddesi • Orman Yangınlarının Önlenmesi ve Söndürülmesinde Görevlilerin Görecekları İşler Hakkında Yönetmelik, • 7064 Sayılı Orman Suçlarına Müdahale Tamimi
Göstergeler	1. Kitlesele Koruma Faaliyetleri aylık programlarına göre yürütülecektir. 2. Bölgesel Yangın Yönetim Planları hazırlanacaktır. 3. Bir yıl içinde meydana gelen biyotik ve abiyotik hasarların sayısı, miktarı ve seviyesi raporlanacaktır.
Doğrulama kaynağı	• Ormanların Toplu Korunmasına İlişkin Periyodik Raporlar • Yangın İstatistikleri • Yıl sonu izleme ve değerlendirme raporları • ORBİS • Tarama Raporları
Minimum gereksinimler	• Yukarıda belirtilen gerekliliklere uyulmalıdır.

Bölüm 7: Organizasyonel konular	
Tematik alan: İç prosedürler	
Kriter No.	7.1. Beyanname
Kriter açıklaması	Organizasyon (Orman Bölge Müdürlüğü ve orman sahipleri), yönetim sistemi prosedürlerinin oluşturulması, yeterli insan kaynaklarının yönetimi, saha faaliyetlerinin yürütülmesi için prosedürler, düzenli izleme ve mümkün olan yerlerde iyileştirme yoluyla SOY gerekliliklerini uygulamaya hazır olduğunu göstermelidir. Kuruluşun yönetimi, tüm orman sertifikasyon sisteminin ve SOY'un gerekliliklerini tam olarak anladığını ve SOY gerekliliklerine uyma taahhüdünü gösterir. Orman yönetimi faaliyetlerinde ortaya çıkan itirazlar ve uygunsuzluklar inceleme sonucunda veya yargı kararlarına uygun hareket edilerek çözüme kavuşturulacaktır. Kuruluş, orman yönetimi için geçerli olan mevzuatı tanımlamalı ve bunlara erişmeli ve bu uyum ve yükümlülüklerin kuruluşa nasıl uygulandığını belirlemelidir. Bu amaçla kuruluşun kendi iç prosedürlerinin bir parçası olarak aşağıdaki hususları içeren bir beyan hazırlaması zorunludur: a) Kuruluş, SOY için gereklilikleri ve sertifikasyon sisteminin diğer uygulanabilir gerekliliklerini yerine getirme taahhüdünü beyan eder; b) Kuruluş, mümkün olan yerlerde SOY gerekliliklerinin uygulanması ve iyileştirilmesi ile ilgili düzenli izleme faaliyetleri uygulayacağını taahhüt ve beyan eder; c) Mümkün olan yerlerde cinsiyet eşitliğini destekler (fiziki koşullar çerçevesinde); Kuruluş, beyanın içeriğine ilişkin farkındalıklarını artırmak amacıyla bu beyanı çalışanlara ve kamuoyuna açık bir şekilde ilan edecektir. Kuruluş fırsat eşitliğine, iş yerinde ayrımcılık ve tacizin önlenmesine ve mümkün olan her yerde cinsiyet eşitliğinin desteklenmesine bağlı kalacaktır. Orman sahipleri olarak kuruluş aşağıdakileri belirleyecektir: a) sürdürülebilir orman yönetimi ile ilgili olan etkilenen paydaşlar; b) bu paydaşların ilgili ihtiyaç ve beklentileri; c) kapsamını oluşturmak için yönetim sisteminin sınırlarını ve d) uygulanabilirliğini belirlemelidir¹. Kuruluş, tüm SOY gereklilikleri için uygulanacak genel zorunlu gereklilikleri oluşturmalı ve yönetmelidir. Kuruluş bu Standardın gerekliliklerine uygunluğun kanıtını sağlayan kayıt tutma prosedürlerini güvence altına almalıdır. Kuruluş, delil niteliği taşıyan kayıt ve belgelerin saklanması için asgari süre 5 (beş) yıldır.

¹SOYDER, denetim faaliyetlerinin kesin olarak ayrılmasını sağlamak için uluslararası kabul görmüş mekanizmaları uygulamaya koymuştur.

Mevzuat ile bağlantı	
Göstergeler	1. SOY için sistem kurulmuş ve çalışanlar arasında kabul edilmiştir. Sistem yıllık olarak izlenecek ve geliştirilecektir. 2. PEFC İlkeleri ve kriterlerine tam uyumu kapsayan ve eşit haklar, ayrımcılık yapmama, işyerinde tacizden uzak olma konularını da içeren kuruluşun beyanı kamuya açıktır.
Doğrulama kaynağı	• İzlemeden elde edilen sonuçlar. • Bağımsız bir kuruluş tarafından doğrulama. (Dış denetim) • Üst yönetimin açıklamaları • Etkilenen paydaş haritalaması ve beklenti analizi • Kayıt yönetimi • Çalışanlarla yapılan görüşmeler. • İç kontrol raporları (iç denetim)
Minimum gereksinimler	

Bölüm 7: Organizasyonel konular	
Tematik alan: İç prosedürler	
Kriter No.	7.2. Eğitim ve Farkındalık
Kriter açıklaması	Kuruluştaki çalışan uzman ve teknik personel ile hizmet sağlayıcılar SOY'nin uygulanmasından haberdar olmalıdır. Bu önkoşula dayanarak, orman yöneticileri standardın gerekliliklerine uyum için bir önkoşul olarak orman operasyonlarında çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar için bir eğitim programı hazırlayacak ve uygulayacaktır. Kuruluşun yönetimi, çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar arasında gerekli yapıyı tanımlamalı ve güvence altına almalı ve SOY'nin uygulanması için açıkça tanımlanmış sorumluluklara sahip olmalıdır. Sistemdeki tüm kişilerin rollerine ilişkin güncelleme, yazılı talimatlar ve eğitim sağlanması yoluyla yıllık düzeyde uygulanmalıdır. Bu, sistem verimliliğini yerleştirmek, uygulamak, sürdürmek ve iyileştirmek için tüm kaynakları ve belgelenmiş bilgileri içerir. Kuruluş, kuruluş tarafından yürütülen faaliyetlerle ilgili tüm ilgili ve güncel bilgilerin kayıtlarını hazırlayacak ve tutacak ana sorumlu kişiyi belirlemelidir. Kuruluş, kuruluşun faaliyetlerinin büyüklüğü ve ölçeğine bağlı olarak standart gerekliliklerine uyum ve risk azaltma önlemleri için tehditler ve fırsatlar hakkında risk analizi yapmalıdır.
Mevzuat ile bağlantı	
Göstergeler	1. Kuruluş, işle ilgili tüm kişilerin (çalışanlar ve yükleniciler) sorumlulukları için yazılı bir iç prosedüre sahip olacaktır. 2. Talimatlar paylaşırlı ve tüm çalışanlar ve yükleniciler için uygun olan herhangi bir şekilde kullanılabilir. 3. SOY gerekliliklerine ilişkin kurum içi eğitim, yazılı talimatlar yayınlandıktan sonra gerçekleştirilir. Yeni çalışanlar ve yükleniciler için kuruluş işe başladıktan sonra eğitim vermelidir. Saha çalışmalarında istihdam edilen kişiler için eğitim, sahada görevlendirilmelerinden önce gerçekleştirilecektir. 4. Kayıtların tutulması ve sorumlu kişinin atanmasına ilişkin iç yönetmelik de dahil olmak üzere sistemin sürdürülmesi için gerekli belgeler hazırlanacaktır. 5. SOY'nin uygulanması ve etki azaltma önlemleri ile ilgili tehdit ve fırsatların belirlenmesi için bir liste hazırlanacaktır.
Doğrulama kaynağı	• Organizasyonun iç prosedürleri • Çalışanlara ve hizmet sağlayıcılara verilen talimatlara ilişkin kayıtlar • Organizasyondaki iş pozisyonlarının sistematize edilmesi (varsa) • Yeni çalışanlar da dahil olmak üzere çalışanlar ve hizmet sağlayıcılar için eğitim kayıtları • Çalışanlarla ve hizmet sağlayıcılarla yapılan görüşme kayıtları (varsa)
Minimum gereksinimler	

Bölüm 7: Organizasyonel konular	
Tematik alan: İç prosedürler	
Kriter No.	7.3. İç Kontrol
Kriter açıklaması	Kuruluş SOY'nin uygun olup olmadığını teyit etmek için yıllık bir iç denetim programı planlamalı, organize etmeli ve uygulamalıdır: a) Standart gerekliliklere ve dahili prosedürlere uygun olarak b) Etkin bir şekilde yürütülür ve sürdürülür; İç kontrol programı aşağıdakilerden oluşacaktır: • Uygulama planı, sıklığı, yöntemleri, sorumlu kişi ve raporlama; • Her bir kontrol için tanımlanan kapsam ve kriterler; • Nitelikleri kontrol edilerek uygun denetçilerin seçilmesi • Sürecin objektifliğini ve tarafsızlığını garanti altına alacak kısım da dahil olmak üzere uygulama prosedürlerinin tanımlanması; • Uygulanan iç denetimlerden elde edilen sonuçların ilgili yönetime raporlanması; • Kayıt tutma prosedürlerinin tanımlanması; Bu program, ilgili süreçlerin önemini ve önceki denetimlerin sonuçlarını dikkate alacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	
Göstergeler	1. Kriter gerekliliklerine göre iç denetimin uygulanması için organizasyonel prosedürlerin varlığı. 2. Uygulanan iç denetim ve sonuçları hakkında yıllık raporların varlığı.
Doğrulama kaynağı	• İç denetim için arşivlenmiş prosedürler • Gerçekleştirilen iç denetim için arşivlenmiş raporlar • Çalışanlarla yapılan görüşmelerin kayıtları (varsa)
Minimum gereksinimler	

Bölüm 7: Organizasyonel konular	
Tematik alan: İç prosedürler	
Kriter No.	7.4. Uygunsuzluk Hizmet Yönetimi
Kriter açıklaması	İç prosedürlerin bir parçası olarak, kuruluş uygunsuzluklarla başa çıkmak için yazılı prosedürler hazırlamalıdır. Bunun bir parçası olarak aşağıdaki içeriği sağlamalıdır: • Uygunsuzluğun ortaya çıkması halinde kuruluşun tepki verme şekli; • SOY standardına uyulmadığının tespit edilmesi halinde düzeltici faaliyetlerin tanımı ve sonuçlarla başa çıkma yolları; • Uygunsuzlukların nedeninin araştırılması için talimatlar ve uygunsuzluğun nedenini ve olası tekrarını ortadan kaldırmak için nihai önlemlerin alınması önerisi; • Benzer uygunsuzlukların mevcut olup olmadığının veya potansiyel olarak meydana gelip gelmeyeceğinin belirlenmesi; • Tespit edilen uygunsuzluk seviyesine uygun düzeltici önlemlerin alınması ve önlemlerin etkinliğinin gözden geçirilmesi için talimatlar; • Gerekli görülmesi halinde yönetim sisteminde yapılacak değişikliklere ilişkin talimatlar. Uygunsuzluğun ortaya çıkması, alınan düzeltici önlemler ve düzeltici önlemlerin sonuçları ile ilgili tüm bilgiler belgelenecek ve arşivlenecektir.
Mevzuat ile bağlantı	
Göstergeler	1. Standardın gerekliliklerine uyulmaması durumunda uygulanacak yazılı ve arşivlenmiş prosedürlerin varlığı. 2. Uygunsuzluklara ilişkin bulgulara ve düzeltici önlemlerin uygulanmasına ilişkin kayıtlar uygun şekilde arşivlenmeli ve talep üzerine erişilebilir olmalıdır.
Doğrulama kaynağı	• Standarda uyumsuzluk ile ilgili bulgular için kayıt • Bulgular ve alınan önlemler için kayıt. • Çalışanlarla yapılan görüşmelerin kayıtları (varsa)
Minimum gereksinimler	

Bölüm 7: Organizasyonel konular	
Tematik alan: İç prosedürler	
Kriter No.	7.5. Yönetim İncelemesi
Kriter açıklaması	Standardın gerekliliklerine başarılı bir şekilde uymak için kuruluş, yönetim sistemindeki olası zayıf noktaları belirlemek ve aynı zamanda iyileştirilmiş yönetim için temel oluşturmak üzere yıllık yönetim gözden geçirme faaliyetleri yürütmelidir. Yıllık gözden geçirme şunları içermelidir: a) Bir önceki gözden geçirmeden bu yana uygulanan faaliyetlerin durumu; b) Yönetim sistemi ile ilgili dış veya iç faktörlerdeki değişiklikler; c) Aşağıdakiler de dahil olmak üzere yönetim kalitesine ilişkin bilgiler: • Tespit edilen uygunsuzluklar ve alınan düzeltici önlemler; • Uygulama ve değerlendirmeden elde edilen sonuçlar • İç ve dış denetimlerden elde edilen sonuçlar; • Sürekli iyileştirme fırsatları; Yönetimin gözden geçirmesinden elde edilen sonuçlar kuruluşun yönetimi tarafından dikkate alınacaktır. Zayıf noktalar veya iyileştirme fırsatları tespit edilirse, kararlar yönetim tarafından yazılı olarak hazırlanacaktır. Zayıf noktaların tespit edilmemesi durumunda, yönetim yine de sürekli iyileştirme kararlarını yazılı olarak hazırlayacaktır. Yönetim incelemesinden elde edilen tüm raporlar arşivlenecek ve talep üzerine erişilebilir olacaktır.
Mevzuat ile bağlantı	
Göstergeler	1. Kuruluş, kriter gerekliliğinde tanımlanan tüm hususlar da dahil olmak üzere yönetim gözden geçirmesini düzenli olarak uygulamalıdır. 2. Yıllık yönetim gözden geçirme raporları ve yönetim kararları arşivlenmeli ve talep üzerine erişilebilir olmalıdır.
Doğrulama kaynağı	• Yıllık yönetim gözden geçirme raporları ve yönetim kararları.
Minimum gereksinimler	